

OBČINA BENEDIKT

Občinski svet

Čolnikov trg 5, 2234 BENEDIKT

tel.: 02 703 60 80, telefaks: 02 703 60 81

e-pošta: obcina@benedikt.si

5

Številka: 36001-007/2019-2

Datum: 25. oktober 2019

OCENA UPRAVIČENOSTI

javno – zasebnega partnerstva za izvedbo projekta
»Energetska sanacija javne razsvetljave in
razsvetljave v športni dvorani v Občini Benedikt«

PREDLAGATELJ: Župan Občine Benedikt

GRADIVO PRIPRAVIL: Energetska agencija za Podravje

POROČEVALEC: Energetska agencija za Podravje

PREDLOG SKLEPA:

Na podlagi 8. člena Zakona o javno – zasebnem partnerstvu (Uradni list RS, št. 127/06), 2. člena Pravilnika o vsebini upravičenosti izvedbe projekta po modelu javno – zasebnega partnerstva (Uradni list RS, št. 32/07) in in 15. člena Statuta Občine Benedikt (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 22/2018) se sprejme Ocena upravičenosti javno – zasebnega partnerstva za izvedbo projekta »Energetska sanacija javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani v Občini Benedikt«, kot je predložena.

OBČINA BENEDIKT
Čolnikov trg 5
2234 Benedikt

OCENA UPRAVIČENOSTI JAVNO – ZASEBNEGA PARTNERSTVA

za izvedbo projekta ENERGETSKA SANACIJA JAVNE RAZSVETLJAVE IN RAZSVETLJAVE V ŠPORTNI DVORANI V OBČINI BENEDIKT

Ocena upravičenosti javno-zasebnega partnerstva je pripravljena v skladu s Pravilnikom o vsebini upravičenosti izvedbe projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva (Uradni list RS, št. 32/2007)

Oktober 2019

Ime in sedež naročnika:

**OBČINA BENEDIKT
Čolnikov trg 5
2234 Benedikt**

Vrsta dokumenta:

**OCENA UPRAVIČENOSTI JAVNO –
ZASEBNEGA PARTNERSTVA za izvedbo
projekta
ENERGETSKA SANACIJA JAVNE
RAZSVETLJAVE IN RAZSVETLJAVE V
ŠPORTNI DVORANI V OBČINI BENEDIKT**

Odgovorna oseba naročnika:

mag. Milan REPIČ, župan

Izdelovalec dokumenta:

**Energetska agencija za Podravje
Smetanova ulica 31
2000 Maribor
dr. Vlasta Krmelj, univ.dipl.inž., direktorica**

Strokovni sodelavci:

**dr. Vlasta KRMELJ, univ.dipl.inž.
Simona BORKO, univ.dipl.prav.
mag. Branka MIRT, prof. biol. in kem.**

in strokovne službe naročnika

Datum izdelave:

Oktober 2019

KAZALO VSEBINE:

1	UVOD	4
1.1	Namen ocene upravičenosti.....	4
1.2	Pravne podlage.....	4
1.3	Metode dela	5
1.4	Investitor, izdelovalec investicijske dokumentacije in upravljavec.....	6
1.4.1	Investitor	6
1.4.2	Pripravljaivec vloge o zainteresiranosti za izvedbo projekta po modelu JZP.....	7
1.4.3	Izdelovalec investicijske dokumentacije.....	7
1.5	Osnovni namen in cilji projekta.....	8
1.5.1	Osnovni namen projekta	8
1.5.2	Cilji projekta.....	8
2	POVZETEK OSNOVNIH PODATKOV	10
2.1	Povzetek osnovnih podatkov iz vloge o zainteresiranosti promotorja 1	10
2.1.1	Terminski plan izvedbe projekta	11
2.1.2	Finančna in ekonomska ocena projekta.....	11
2.2	Povzetek osnovnih podatkov iz vloge o zainteresiranosti promotorja 2	11
2.2.1	Terminski plan izvedbe projekta	11
2.2.2	Ocena vrednosti	12
2.2.3	Finančna in ekonomska ocena projekta.....	12
2.3	Povzetek osnovnih podatkov iz DIIP.....	12
2.3.1	Ocena vrednosti projekta v stalnih cenah.....	16
2.3.2	Finančna in ekonomska analiza	17
3	TEHNIČNA PRIMERJAVA dokumenta DIIP in Vlog o zainteresiranosti	18
4	OKOLJSKA PRIMERJAVA dokumenta DIIP in Vlog o zainteresiranosti.....	18
5	FINANČNO-EKONOMSKA PRIMERJAVA dokumenta DIIP in Vlog o zainteresiranosti	19
6	IDENTIFIKACIJA JAVNEGA INTERESA	27
7	PRAVNE PODLAGE	31
7.1	Oblike javno-zasebnega partnerstva po zakonu o javno-zasebnem partnerstvu	31
7.1.1	Pogodbeno partnerstvo.....	32
7.1.2	Statusno partnerstvo.....	34
7.2	Direktiva 2014/23/EU evropskega parlamenta in sveta o podeljevanju koncesijskih pogodb 35	
7.3	Posebna oblika javno-zasebnega partnerstva – financiranje s prihranki ali tako imenovano energetsko pogodbenišтво.....	35
7.3.1	Pogodbeno zagotavljanje prihrankov energije (Performance contracting)	37
7.4	SWOT analiza modela javno-zasebnega partnerstva	39
7.5	Določitev modela javno-zasebnega partnerstva.....	40
8	OCENA UPRAVIČENOSTI IZVEDBE PROJEKTA PO MODELU JAVNO-ZASEBNEGA PARTNERSTVA ..	45

8.1	Kazalniki upravičenosti izvedbe projekta po modelu JZP	45
8.2	Test gospodarnosti	47
9	Kvalitativno vrednotenje elementov analize za posamezne variante.....	48
9.1	Izvedba investicije z lastnimi sredstvi.....	49
9.2	Izvedba investicije po modelu javno-zasebnega partnerstva	50
9.3	Kvalitativno vrednotenje variant	51
10	Ključne ugotovitve ocene upravičenosti	51
11	Predlog nadaljnjih aktivnosti	53

KAZALO TABEL:

<i>Tabela 1: Celotni investicijski stroški (stalne cene).....</i>	17
<i>Tabela 2: Vrednost investicije in izhodiščne vrednosti v stalnih cenah</i>	21
<i>Tabela 3: Prikaz finančne analize v primeru Variante 1, v stalnih cenah</i>	22
<i>Tabela 4: Finančni kazalniki investicije, Varianta 1</i>	22
<i>Tabela 5: Prikaz finančne analize v primeru Variante 2 z vidika javnega partnerja v stalnih cenah</i>	23
<i>Tabela 6: Finančni kazalniki investicije, varianta 2 – vidik javnega partnerja</i>	23
<i>Tabela 7: Prikaz finančne analize v primeru Variante 2 z vidika zasebnega partnerja v stalnih cenah</i>	24
<i>Tabela 8: Finančni kazalniki investicije, varianta 2 – vidik zasebnega partnerja</i>	24
<i>Tabela 9: Prikaz finančne analize v primeru Variante 2 z vidika projekta v stalnih cenah</i>	24
<i>Tabela 10: Finančni kazalniki investicije, Varianta 2 – vidik projekta</i>	25
<i>Tabela 11: Prikaz ekonomske analize v primeru Variante 1, v stalnih cenah.....</i>	25
<i>Tabela 12: Ekonomski kazalniki investicije, Varianta 1</i>	26
<i>Tabela 13: Prikaz ekonomske analize v primeru Variante 2 z vidika projekta v stalnih cenah</i>	26
<i>Tabela 14: Ekonomski kazalniki investicije, Varianta 2 – vidik projekta</i>	26
<i>Tabela 15: Prikaz porazdelitve tveganj v primeru koncesijskega partnerstva</i>	40
<i>Tabela 16: Ocena upravičenosti investicije</i>	46
<i>Tabela 17: Kriteriji ocene gospodarnosti.....</i>	47
<i>Tabela 18: Kvalitativno vrednotenje učinkov izvedbe investicije z lastnimi sredstvi</i>	49
<i>Tabela 19: Kvalitativno vrednotenje učinkov Izvedba investicije po modelu javno-zasebnega partnerstva</i>	50
<i>Tabela 20: Analiza kvalitativnega vrednotenja variant.....</i>	51

UPORABLJENE KRATICE:

DIIP – Dokument identifikacije investicijskega projekta

JR – javna razsvetjava

JZP – javno-zasebno partnerstvo

ZJZP – Zakon o javno-zasebnem partnerstvu

MZI – Ministrstvo za infrastrukturo

SWOT – Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti

1 UVOD

Na podlagi Dokumenta identifikacije investicijskega projekta (v nadaljevanju DIIP) »Energetska sanacija javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani v Občini Benedikt« je lahko projekt Energetska sanacija javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani v Občini Benedikt predmet javno-zasebnega partnerstva (energetskega pogodbenišтва), saj izkazuje prihranke pri rabi energije in posledično pri stroških zanjo ter vzdrževanju . V skladu z 8. členom Zakona o javno-zasebnem partnerstvu (Uradni list RS, št. 127/06; v nadaljevanju: ZJZP) je zaradi spodbujanja javno-zasebnega partnerstva pri izbiri načina izvajanja projekta potrebno oceniti ali ga je mogoče izvesti kot javno-zasebno partnerstvo.

Na podlagi 2. člena Pravilnika o vsebini upravičenosti izvedbe projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva (Uradni list RS, št. 32/07) je potrebno narediti primerjavo dokumentacije, ki jo partner pripravi v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16) in dokumentacije, ki jo mora predložiti zainteresirana oseba.

1.1 Namen ocene upravičenosti

Namen tega dokumenta je preveritev upravičenosti izvedbe projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva in ugotoviti, ali je možno in smiselno obravnavati investicijski projekt izvesti z lastnimi proračunskimi sredstvi občine na tradicionalen način ali po modelu javno-zasebnega partnerstva (preko energetskega pogodbenišтва).

Občina Benedikt je na podlagi javnega poziva promotorjem prejela dve vlogi o zainteresiranosti, in sicer s strani družbe INTERENERGO, energetske inženiring, d. o. o. (v nadaljevanju: promotor 1) in s strani družbe SLOLUKS d.o.o. (v nadaljevanju: promotor 2).

Oba promotorja v vlogi o zainteresiranosti predlagata javno-zasebno partnerstvo po principu energetskega pogodbenišтва, s trajanjem pogodbene dobe največ 10 let.

V dokumentu bosta obravnavani dve varianti »z« investicijo izvedbe projekta:

- **varianta »z« investicijo 1:** izvedba projekta z lastnimi proračunskimi sredstvi občine na tradicionalen način in
- **varianta »z« investicijo 2:** izvedba projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva (v nadaljevanju JZP).

Dokument identifikacije investicijskega projekta je že obravnaval varianto brez investicije in potrdil, da le-ta ni sprejemljiva.

1.2 Pravne podlage

Ocena upravičenosti se izdelava na podlagi Pravilnika o vsebini upravičenosti izvedbe projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva (Uradni list RS, št. 32/2007).

Pri izdelavi ocene o upravičenosti izvedbe projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva smo upoštevali naslednje pravne podlage:

- Zakon o javno-zasebnem partnerstvu (Uradni list RS, št. 127/06, Uradni list Evropske unije, št. 317/07, 314/09, 319/11, 335/13, 307/15; ZJZP);
- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 - uradno prečiščeno besedilo, 14/13, 110/11 - ZDIU12, 46/13 - ZIPRS1314-A, 101/13, 101/13 - ZIPRS1415, 38/14 - ZIPRS1415-A, 14/15 - ZIPRS1415-D, 55/15 - ZFisP, 96/15 - ZIPRS1617, 80/16 - ZIPRS1718, 71/17 - ZIPRS1819, 13/18; ZJF);
- Zakon o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40; ZGJS);
- Zakon o nekaterih koncesijskih pogodbah (Uradni list RS, št. 9/19; ZNKP);
- Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, Uradni list Evropske unije, št. 307/15, 307/15, 337/17, 337/17, Uradni list RS, št. 14/18; ZJN-3);
- Energetski zakon (Uradni list RS, št. 17/14, 81/15, 43/19; EZ-1);
- Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US, 46/15 in 10/18; ZCes-1);
- Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16);
- Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Uradni list RS, št. 81/07, 109/07, 62/10 in 46/13);
- Pravilnik o vsebini upravičenosti izvedbe projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva (Uradni list RS, št. 32/07);
- Pravilnik o vsebini in načinu vodenja evidenc projektov javno-zasebnega partnerstva in sklenjenih pogodb v okviru javno-zasebnega partnerstva (Uradni list RS, št. 56/07);
- Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetski učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES;
- Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb;
- Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES;
- Podrobnejše usmeritve javnim partnerjem pri ukrepu energetske preнове stavb javnega sektorja, Ministrstvo za infrastrukturo, februar 2018;
- Smernice za izvajanje ukrepov izboljšanja energetske učinkovitosti v stavbah javnega sektorja po principu energetskega pogodbeništvu, Ministrstvo za infrastrukturo, december 2014.

1.3 Metode dela

V nadaljevanju dokumenta se bo izvedla ocena upravičenosti izvedbe projekta po modelu JZP. Ugotavljala se bo smotrnost izvedbe projekta po modelu JZP na podlagi podatkov o rabi energije in stroškov za razsvetljavo, izdelane investicijske dokumentacije (dokumenta identifikacije investicijskega projekta – DIIP) in prejetih vlog o zainteresiranosti.

Osnove za izdelavo ocene upravičenosti izvedbe projekta po modelu JZP so:

- prejeti vlogi o zainteresiranosti za vzpostavitev JZP za izvedbo projekta,
- izdelana investicijska dokumentacija (DIIP) in
- realni podatki in lastna strokovna ocena.

Dokument temelji na:

- primerjavi DIIP dokumenta, ki ga je pripravil javni partner v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije in dokumentov, ki sta ju predložila promotorja (vlogi o zainteresiranosti);
- preverjanju ali vlogi o zainteresiranosti vsebujeta vse elemente, ki jo vsebuje dokumentacija, pripravljena s strani javnega partnerja;
- izdelavi primerjave možnih variant izvedbe projekta na podlagi kriterijev in določil Pravidnika o vsebini upravičenosti izvedbe projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva;
- pripravi ključne ugotovitve ocene upravičenosti izvedbe projekta po modelu JZP;
- sklepu glede izvedbe projekta po modelu JZP.

V nadaljevanju bodo podani odgovori na naslednja vprašanja:

- ali so viri, ki jih občina potrebuje za realizacijo predmetnega projekta na voljo ob pravem času, v ustrezni količini in kakovosti in po najboljši ceni;
- ali bo razmerje med uporabljenimi vložki in doseženimi učinki optimalno (ali je doseženo najboljše razmerje med uporabljenimi vložki in doseženimi rezultati ter ali so bili glede na raven razpoložljivih virov doseženi najboljša količina, kakovost in pravočasnost rezultatov);
- ali so za doseganje opredeljenih ciljev izbrani najustreznejši in najcenejši vložki;
- ali je bila v okviru vlog o zainteresiranosti definirana optimalna varianta za občino;
- ali bodo doseženi konkretno zastavljeni cilji in predvideni izidi.

Z navedenim metodološkim pristopom bomo definirali gospodarnost, učinkovitost in uspešnost obeh možnih variant izvedbe projekta, to je izvedba projekta na tradicionalni način z lastnimi proračunskimi sredstvi občine ali pa izvedba projekta po modelu JZP in tako dokazali smotrnost optimalne variante.

1.4 Investitor, izdelovalec investicijske dokumentacije in upravljavec

1.4.1 Investitor

INVESTITOR	
Naziv:	OBČINA BENEDIKT
Naslov:	Čolnikov trg 5, 2234 Benedikt
Odgovorna oseba:	mag. Milan REPIČ, župan
Telefon:	02 703 60 80
Telefaks:	02 703 60 81
e-pošta:	http://www.benedikt.si/
Identifikacijska številka:	SI 77399935

Matična številka:	1332139000
Odgovorna oseba za pripravo investicijskih projektov:	Andreja LORBER

1.4.2 Pripravljalavec vloge o zainteresiranosti za izvedbo projekta po modelu JZP

PROMOTOR 1	
Naziv:	INTERENERGO, energetski inženiring, d. o. o.
Naslov:	Tivolska cesta 48, 1000 Ljubljana, Slovenija
Identifikacijska številka:	SI99144590
Matična številka:	2226405000
Odgovorna oseba:	BLAŽ ŠTERK, direktor CHRISTIAN SCHWARZ, direktor
Kontaktna oseba:	Eneja Osterman
e-pošta:	eneja.osterman@interenergo.si

PROMOTOR 2	
Naziv:	Sloluks d.o.o.
Naslov:	Miklavška cesta 75, 2311 Hoče
Identifikacijska številka:	SI52776344
Matična številka:	3299805000
Odgovorna oseba:	Martin VOVK, direktor
Kontaktna oseba:	Breda PREJAC, Iztok SLOKAR
e-pošta:	info@sloluks.si

1.4.3 Izdelovalec investicijske dokumentacije

IZDELOVALEC INVESTICIJSKE DOKUMENTACIJE	
Naziv:	RAZVOJNA AGENCIJA SLOVENSKE GORICE, d.o.o.
Naslov:	Trg osvoboditve 9, 2230 Lenart v Slovenskih goricah
Identifikacijska številka:	SI89110528
Matična številka:	2333813000
Odgovorna oseba:	Tanja Vintar, direktorica
Telefon:	059 128 773, 051 660 865
Telefax:	/
e-pošta:	rasg@rasg.si

1.5 Osnovni namen in cilji projekta

1.5.1 Osnovni namen projekta

Osnovni namen projekta je zagotoviti kvalitetno, energetske učinkovito in okolju primerno osvetljenost občine, kar zahteva prenavo (energetske sanacijo) obstoječe in ureditev nove javne razsvetljave Občine Benedikt, skladno z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja. Prav tako je namen zamenjati neustrezne svetilke v športni dvorani v Benediktu, ki so neučinkovite in ne omogočajo pravilno osvetlitev dvorane ter rabijo velike količine električne energije. Z energetske sanacijo svetilk želi občina uvajati v osvetljevanje nove tehnologije, ki bodo dolgoročno omogočale zmanjšanje rabe električne energije, tekočih in vzdrževalnih stroškov ter emisij CO₂. Namen projekta je tudi uvedba energetskega knjigovodstva, dolgoročnega optimalnega upravljanja in vzdrževanja omrežja javne razsvetljave ter razsvetljave v športni dvorani v Občini Benedikt.

1.5.2 Cilji projekta

Glavni cilj investicijskega projekta je v načrtovanem obdobju na območju Občine Benedikt energetske sanirati javno razsvetljavo z zamenjavo dotrajanih in okoljske neustreznih svetilk javne razsvetljave, ki niso v skladu z zakonodajo, zamenjavo neustreznih konzol za nekatere svetilke in zamenjavo dotrajanih oziroma neustreznih drogov (194 svetilk, na nekaterih namestiti in dodati še okoli 25 svetilk). Z novo razsvetljavo bi se predvidel tudi regulacijske nadzorni sistem, ki bo omogočal nadzor svetilk in regulacijo osvetljenosti ter redno spremljanje rabe energije in stroškov.

S sanacijo razsvetljave v športni dvorani se bo zmanjšala raba električne energije in stroški zanjo, hkrati pa se bo izboljšala osvetljenost dvorane. S kvalitetno regulacijo in nadzorom bo lahko razsvetljava v dvorani delovala tudi samodejno, kar zmanjšuje potrebo po vključevanju zaposlenih, predvsem v večernih urah in tudi na ta način vpliva na racionalizacijo stroškov.

Splošni cilji projekta so:

- izboljšana kvaliteta osvetljenosti cestnih, javnih in drugih površin ter športne dvorane
- doseganje prihrankov energije,
- izboljšano svetlobno tehnično stanje razsvetljave,
- znižani stroški za rabo električne energije,
- zmanjšanje obsega vzdrževanja, saj imajo nove svetilke zelo dolge življenjske dobe,
- izboljšanje bivalnih in delovnih pogojev za občane in obiskovalce občine,
- večja varnost v prometu, osebna varnost na ulicah in cestah,
- razsvetljava, v skladu z zakonodajo in okoljskimi standardi.

Neposredni cilji projekta so:

- zmanjšanje porabe električne energije,
- zmanjšanje emisij CO₂,
- znižanje stroškov za električno energijo,
- znižanje vzdrževalnih stroškov,
- usklajevanje svetilk z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja in s tem zmanjšanje svetlobnega onesnaževanja,
- izboljšanje svetlobno-tehničnega stanja javne razsvetljave in posledično povečanja prometne in druge varnosti,
- izboljšanje osvetlitve prostorov v športni dvorani v skladu s standardi, ki jih narekujejo športne prireditve.

2 POVZETEK OSNOVNIH PODATKOV

2.1 Povzetek osnovnih podatkov iz vloge o zainteresiranosti promotorja 1

Promotor 1 predstavlja način realizacije projekta z modelom pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije, ki se izvaja na podlagi koncesijske pogodbe. V njej podjetje za energetske storitve in naročnik opredelita, da bo podjetje za energetske storitve za naročnika izvedlo financiranje in izvedbo investicije, vložena sredstva pa si bo nato povrnilo preko plačila za opravljeno storitev. Slednje naročnik financira iz sredstev, ki se ustvarijo iz doseženih prihrankov pri stroških za energijo. Gre za pogodbeni model, ki je poznan pod imenom DBOT (design-build-operate-transfer) in promotor je mnenja, da je ta model za dane robne pogoje najbolj primeren. Pogodbeno zagotavljanje prihrankov vključuje tudi prevzem podjetniškega tveganja, kjer je višino odplačila mogoče določiti le na podlagi pogodbeno določenih prihrankov pri stroških za energijo, ki jih zagotavlja izvajalec – kjer pogodbeno načela, kot so doba trajanja pogodbe in določitev osnove za obračun stroškov za energijo, določajo gospodarski vidik pogodbenega odnosa. Glavna značilnost in prednost pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije je, da tveganje za doseganje prihrankov prevzame izvajalec. Ker je višina plačila storitev zasebnemu partnerju odvisna od doseženih prihrankov, je s tem zagotovljeno, da so skupni stroški oskrbe z električno energijo, vključno z vsemi stroški, ki jih mora javni partner plačati zasebnemu za njegove storitve, nižji od stroškov pred izvedbo ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti. V primeru, da zasebni partner ne zagotovi pogodbeno določenih prihrankov, ni upravičen do plačila storitve.

V nadaljevanju so prikazane obveznosti zasebnega in javnega partnerja z vidika promotorja.

Obveznosti zasebnega partnerja:

- od javnega partnerja mora pred začetkom projekta pridobiti soglasje za predlagane rešitve;
- tehnične rešitve in kakovost vgrajene opreme mora upoštevati predpisana zakonska določila in standarde ter mora slediti primerom dobre inženirske prakse;
- upravljanje objektov skozi celotno pogodbeno obdobje mora zagotavljati standard osvetlitve, ki je najmanj enakovredno obstoječim. Zahtevan standard osvetlitve mora biti med partnerjema obojestransko usklajen, da bo omogočen maksimalni prihranek ob spoštovanju zakonskih omejitev;
- zahtevano je skrbno redno in izredno vzdrževanje vgrajene opreme, ki mora skozi celotno pogodbeno obdobje zagotavljati optimalne obratovalne učinke.

Obveznosti javnega partnerja:

- omogočanje zasebnemu partnerju nemoteno izvajanje njegovih pogodbenih obveznosti in stalen ter nemoten dostop do objektov povezanih z razsvetljavo;
- predložitev zasebnemu partnerju vse razpoložljive dokumentacije ter posredovanje vseh informacij, ki lahko vplivajo na izvajanje njegovih pogodbenih storitev;

- s strani javnega partnerja je potrebno pisno obveščanje za vse nameravane spremembe ali posege, ki lahko vplivajo na spremembo rabe energije;
- med trajanjem pogodbene dobe javni partner ne sme spreminjati nastavitve svetilk ali prižigališč (vklopni in izklopni časi delovanja), ki jih je za doseganje pogodbeno določenih prihrankov izvedel zasebni partner. Za primer nujnih sprememb nastavitve, ki lahko vplivajo na spremembo pogodbenih določil, lahko partnerja določita nova pogodbeno izhodišča.

2.1.1 Terminski plan izvedbe projekta

Javno-zasebno partnerstvo promotor deli na obdobje izgradnje oziroma prenove razsvetljave in na obdobje zagotavljanja prihrankov, ki vključuje tudi upravljanje in vzdrževanje sistema. Promotor 1 tako predlaga, da obdobje izgradnje traja 5 mesecev in obdobje zagotavljanja prihrankov 10 let.

2.1.2 Finančna in ekonomska ocena projekta

Skupna investicijska vrednost vseh ukrepov znaša 67.470,59 EUR (vrednost brez DDV) in velja za prenovo javne razsvetljave (JR) in prenovo razsvetljave v Športni dvorani Benedikt in predstavlja v celoti (100%) investicijo zasebnega partnerja.

Stroški obratovanja

Kot izhodiščni stroški energije so bili v ekonomski oceni upoštevani stroški, podani s strani javnega partnerja. Novi stroški pa nakazujejo predvideno letno porabo po izvedenih investicijskih ukrepih. Tako letno porabo se pričakuje skozi pogodbeno dobo, v kateri zasebni partner skrbi za vzdrževanje in upravljanje objektov. Razlika med obstoječim in novim stanjem predstavlja potencial prihranka energije, ki je ocenjen na 70 %

Ekonomski izračun

Ekonomska upravičenost predmetnega projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva se kaže kot pozitivna, in sicer ob trajanju pogodbe 10 let

2.2 Povzetek osnovnih podatkov iz vloge o zainteresiranosti promotorja 2

Tudi promotor 2 je v vlogi pripravil varianto javno-zasebnega partnerstva, ki sloni na opisu projekta in idejni zasnovi rešitve za doseganje razpisanih ciljev.

2.2.1 Terminski plan izvedbe projekta

Projekt predvideva izvedbo ukrepa skladno s podanim terminskim planom. Promotor 2 predlaga, da obdobje izgradnje traja 6 mesecev in obdobje zagotavljanja prihrankov 10 let.

2.2.2 Ocena vrednosti

Ocena vrednosti oziroma stroški investicije pri promotorju 2 znašajo 69.935,21 EUR, kjer so vštete cestne svetilke, svetilke za športno dvorano, dodatni pribor, montaža cestne razsvetljave, montaža v dvorani, regulacija in dodatna oprema.

2.2.3 Finančna in ekonomska ocena projekta

Ekonomska ocena izvedbe projekta bazira na idejni rešitvi predstavljene variante promotorja 2. Pri izračunih je bila upoštevana 10 letna pogodba o javno-zasebnem partnerstvu in diskontna stopnja 4% ter izkazuje pozitivno neto sedanjo vrednost in se izkazuje zanimiva za vlaganja zasebnega partnerja.

2.3 Povzetek osnovnih podatkov iz DIIP

Zaradi stroškovno neučinkovite, energetske potratne in z zakonskimi obveznostmi neskladne javne razsvetljave v Občini Benedikt je bil, na podlagi predhodno izdelanih strokovnih podlag, pripravljen Dokument identifikacije investicijskega projekta (v nadaljevanju DIIP), ki obravnava energetske sanacije javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani v Občini Benedikt. V dokumentu sta analizirana dva scenarija, in sicer »z« investicijo (Varianta 1 – Izvedba investicije z javnim naročilom in Varianta 2 – Izvedba investicije kot javno-zasebno partnerstvo) v primerjavi s scenarijem »brez« investicije. Varianta 1 je obsegala zamenjavo obstoječih, energetske potratnih in z Uredbo neskladnih svetilk s sodobnimi, energetske učinkovitimi svetilkami z LED tehnologijo in menjavo reflektorjev v športni dvorani ter temelji na prenovi z lastnimi sredstvi. Varianta 2 temelji na izvedbi prenove z javno-zasebnim partnerstvom preko instrumenta energetskega pogodbenišтва.

Rezultati opravljenih analiz v okviru DIIP so pokazali, da je scenarij »z investicijo« razvojno bolj smiseln, saj v širše okolje prinese pomembne družbeno-ekonomske koristi, kar upravičuje vlaganja javnih sredstev. Hkrati pa izvedba scenarija »z investicijo« uresničuje cilje in strategije razvojnih strategij in politik na občinski, državni in EU ravni ter izpolnjuje vse zakonske zahteve. Scenarij »brez investicije« pomeni ohranjanje obstoječe, energetske potratne razsvetljave, ki vsako leto povzroča tudi več vzdrževalnih stroškov in ne rešuje obstoječe problematike neprimernega omrežja javne razsvetljave (t.j. javne infrastrukture), hkrati pa bi varianta »brez investicije« imela tudi negativne posledice za nadaljnji razvoj športne in prostočasne dejavnosti v športni dvorani v občini, kar dolgoročno prinaša mnogo več negativnih učinkov v primerjavi z investicijskimi stroški, predvidenimi v scenarijih »z investicijo«. Ta varianta zato ni sprejemljiva.

Z izvedbo variante »z investicijo« se bo izboljšala energetska učinkovitost omrežja javne razsvetljave, občina bo pridobila boljšo osvetljenost cest in ulic ter drugih javnih površin, izboljšani bodo bivanjski pogoji v občini, izboljšana bo prometna varnost, zmanjšalo se bo onesnaževanje okolja (svetlobno onesnaževanje), prav tako pa se bo zmanjšala raba električne energije in stroški in hkrati izboljšala osvetljenost v športni dvorani.

Občina Benedikt ima po informacijah upravljavca JR (podjetje Nigrad, marec 2019), 194 svetilk javne razsvetljave. O teh jih je 22 novejših LED svetilk, ki bi jih bilo mogoče ohraniti. Preostalih 172 pa je zastarelih, energijsko potratnih in bi jih bilo potrebno sanirati ter nadomestiti z novimi svetilkami, ki so energetske varčne in v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Uradni list RS, št. 81/2007 s spremembami). Nameščene so na lesenih, betonskih ter pocinkanih drogovih. Investitor ocenjuje, da bi bilo smiselno dodati še nekaj novih svetilk (22-25 svetilk).

Na podlagi porabe v letu 2018 je ugotovljeno, da znaša poraba električne energije v Občini Benedikt 42,2 kWh/prebivalca. Še dovoljena poraba je 44,5 kWh/prebivalca, kar pomeni, da se Občina Benedikt nevarno približuje z uredbo predpisani mejni vrednosti. Glavni vzrok svetlobnega onesnaževanja so neustrezno zasenčene svetilke, pri katerih je svetloba usmerjena v nebo in v oči udeležencem v prometu. Sekundarni vzrok je svetlobnega onesnaževanja je preobilna razsvetljava. Predvidena sanacija bo prihranila energijo in posledično znižala stroške rabe električne energije ter vzdrževalne stroške.

V Športni dvorani Benedikt so obstoječi reflektorji dotrajani, energijsko potratni in ne ustrezajo več sodobnim standardom ter aktivnostim v dvorani. Občina ocenjuje, da bi bilo potrebno odstraniti 40 obstoječih reflektorjev in jih nadomestiti z 32 novimi, ustrezne kvalitete. Hkrati je potrebno urediti ustrezno regulacijsko tehniko, ki bo omogočala tudi samodejni izklop razsvetljave. Aktualna letna poraba energije v športni dvorani je cca. 25.000 kWh.

Raba energije za delovanje javne razsvetljave predstavlja za občinski proračun visoko finančno obveznost. Predvsem zaradi energetske neučinkovitih svetilk javne razsvetljave se raba energije povečuje in s tem se višajo tudi stroški rabe električne energije. Prav tako je zaradi dotrajanosti svetilk velika možnost napak in odpovedi delovanja, ki se iz leta v leto le še povečuje. S tem se višajo tudi vzdrževalni stroški. Z energetskimi sanacijami se zagotavlja energetske učinkovitejše delovanje razsvetljave, nižji stroški obratovanja in vzdrževanja, izboljšuje se osvetljenost cest in ulic, posledično se povečuje varnost ter bivalni pogoji. Energetske neučinkovite svetilke tudi niso v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja in s svojim delovanjem svetlobno onesnažujejo okolje.

Opredelitev investicije po Varianti 1

V primeru izvedbe javnega naročila poteka postopek po naslednjih korakih:

- Občina pripravi projekt za izvedbo, v okviru katerega se pripravi natančen popis obstoječih svetilk in predlog za zamenjavo svetilk. Projekt lahko vključuje tudi predlog za postavitve novih svetil, če je potrebno. Predlog zamenjave mora vsebovati tudi predlog kvalitetne regulacije in nadzora tako javne razsvetljave kot razsvetljave v športni dvorani.
- Občina pripravi javno naročilo za izbiro svetil in izvajalca storitev. Občina lahko hkrati razpiše dobavo in montažo svetilk ter pripadajoče opreme.
- V skladu s slovensko zakonodajo lahko občina izvede javno naročilo za takšno vrednost investicije, kot ima na voljo finančnih sredstev v proračunu.
- V primeru, da želi občina za navedeno investicijo najeti kredit, mora pridobiti soglasje Ministrstva za finance.

- Občina mora za vzdrževanje in upravljanje javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani skrbeti sama oziroma izbrati zunanjega izvajalca.

Prednosti navedenega sistema so:

- občina ima takoj po izvedbi sanacije, lahko tudi po fazah, v proračunu finančne prihranke zaradi zmanjšane rabe električne energije in manjšega obsega vzdrževanja. Izvajalec dela izvede in da garancijo na delo in svetilke ter nato z občino nima poslovnega razmerja.

Slabosti navedenega sistema so:

- če občina v proračunu nima dovolj finančnih sredstev, da bi investicijo izvedla v enem letu, mora jo izvesti v treh ali več letih zaporednih letih;
- Investicijska sredstva ne more porabiti za projekte, ki se ne morejo izvesti po modelu javno zasebnega partnerstva;
- izkušnje kažejo, da je zelo pomembno pravilno in dobro upravljanje razsvetljave, kajti zelo velikokrat se dogaja, da kljub energetsko varčnim svetilkam, občina nima prihrankov energije in stroškov.

Opredelitev investicije po Varianti 2

Varianta 2 predstavlja enako tehnično rešitev kot Varianta 1, razlika je v financiranju energetske obnove, kjer je pri Varianti 2 predvideno javno-zasebno partnerstvo, z instrumentom energetskega pogodbenišтва.

Analiza smiselnosti vključitve javno-zasebnega partnerstva

Za načrtovano investicijo ni na voljo sofinancerskih sredstev, investitor pa ima zelo omejene možnosti financiranja naložbe z lastnimi viri. Zato je sestavni del investicijskih stroškov tudi presoja javno-zasebnega partnerstva, ki obstaja kot alternativna možnost izvedbe investicije.

Pogodbeno zagotavljanje prihrankov električne energije za delovanje javne razsvetljave ali razsvetljave v športni dvorani je način izvajanja storitev in financiranja, ki postaja tako v tujini kot tudi v Sloveniji pomembna oblika zagotavljanja kapitala za financiranje investicijskih projektov. Je pogodbeni odnos med naročnikom ali upravičencem (javnim partnerjem) in ponudnikom (zasebnim partnerjem) za izvedbo ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti.

Problematike financiranja investicijskih projektov se v občinah vse bolj zavedajo, saj je finančnih sredstev za izvedbo investicij znotraj občinskega proračuna vedno premalo. Pogodbeno znižanje stroškov za energijo predstavlja storitev, ki združuje celoten paket storitev, od načrtovanja do upravljanja.

Ključne prednosti pogodbenega znižanja stroškov za energijo so:

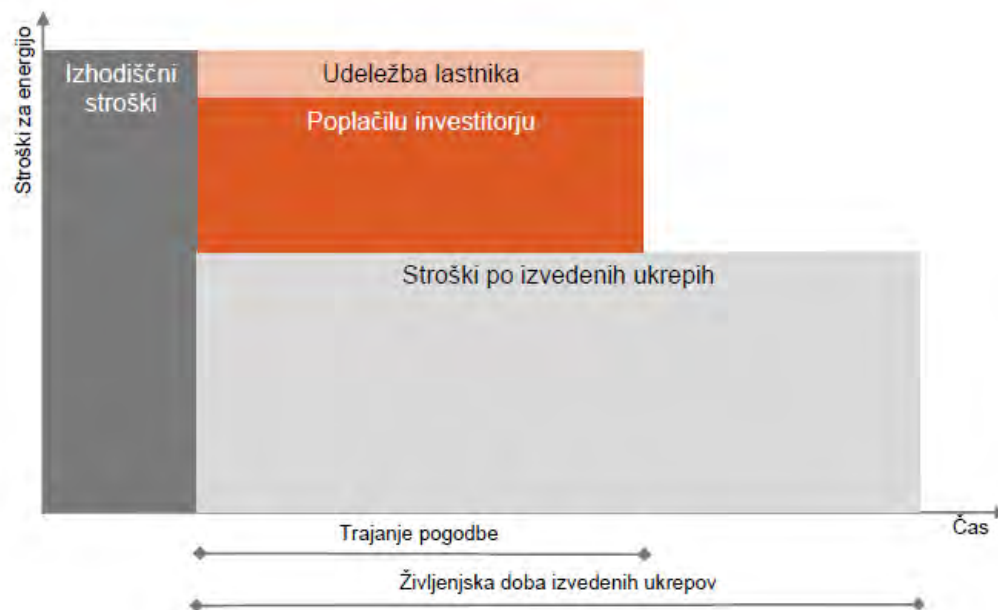
- hitrejša implementacija investicij,
- prenos tehničnega tveganja na zunanjega izvajalca,
- kvalitetnejša izvedba del,
- vgradnja kakovostnejše opreme,

- znižanje vzdrževalnih stroškov,
- možnost doseganja večjih prihrankov pri rabi energije in stroških zanjo.

Hkrati sistem omogoča:

- povečanje zanesljivosti delovanja razsvetljave,
- izboljšano kvaliteto osvetljenosti različnih površin,
- zmanjšanje rabe električne energije,
- znižanje stroškov za energijo in vzdrževanje,
- lastnikom, ki nimajo lastnih sredstev, edino možnost za obnovo razsvetljave,
- izboljšanje bivalnih in delovnih pogojev in
- zmanjševanje škodljivih vplivov na okolje.

Cilj izvajalca je, da na osnovi svojih izkušenj in znanj izbere svetilke in sistem, ki mu zagotavlja nizko porabo električne energije, nizke vzdrževalne stroške in hkrati zagotavlja dobro ter kvalitetno osvetlitev cest in ulic ali športnih in drugih površin. Te storitve se poplačajo v določeni pogodbeni dobi iz ustvarjenih prihrankov. Vložena sredstva se izvajalcu vračajo preko finančnih prihrankov. Slika 1 prikazuje opisan sistem financiranja.

Slika 1: Prikaz znižanja stroškov za energijo po energetske sanaciji, kjer se prihranek zaradi znižanja rabe energije nameni za povračilo investicije (Vir: DIIP Energetska sanacija javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani v Občini Benedikt, september 2019)

V okviru izvedbe projekta so obveznosti izvajalca:

- namestitev svetilk, ki so skladne s standardi in z zakonodajo,
- zagotoviti prihranek energije in optimirati vzdrževanje,
- vzpostaviti ustrezen sistem upravljanja z razsvetljavo,
- izvesti energetske sanacije dogovorjene razsvetljave,
- pripraviti vso potrebno investicijsko dokumentacijo,
- zagotoviti dostop do podatkov v sistemu,

- po koncu obračunskega obdobja izdelati obračun,
- upoštevati zakonska določila o potrebni osvetljenosti in želje ter potrebe občine glede delovanja razsvetljave in osvetljenosti.

Obveznosti naročnika so vezane predvsem na sodelovanje z izvajalcem:

- podati natančne informacije o potrebah in željah občine glede osvetljenosti in reguliranosti,
- vzpostaviti sistem nadzora nad doseženimi prihranki,
- da samodejno ne spreminja nastavitve in instalacije, ki jih je na razsvetljavi izvedel izvajalec,
- da se izvajalca pisno obvesti o vsaki morebitnih spremembah na ulicah ali v dvorani in osvetljenosti (čas, moč), najkasneje dva meseca pred izvedbo,
- da so instalacije izvajalca shranjene tako, da tretje osebe, ki jih izvajalec ni pooblastil, nimajo dostopa do takih naprav,
- zagotovitev dostopa do objekta pogodbe kadarkoli,
- najmanj enkrat letno uskladi z izvajalcem podatke o rabi energije in vzdrževalnih posegih.

Možne prednosti izvedbe projekta v obliki JZP v primerjavi z investicijo izvedeno s strani naročnika – Občine Benedikt:

- občina ima v enem letu oziroma v eni fazi energetsko sanirano javno razsvetljavo oziroma razsvetljavo v športni dvorani;
- občina v proračunu ne potrebuje dodatnih finančnih sredstev za izvedbo projekta, ampak je vir financiranja prihrank pri stroških električne energije in vzdrževanja zaradi nove razsvetljave. Za električno energijo plačuje občina in v kolikor se ta podraži, mora sredstva zagotavljati občina;
- že v prvem letu obratovanja ima lahko minimalne prihranke pri stroških, kar mora opredeliti v pogodbi (običajno javnemu sektorju pripada najmanj 1 % prihrankov)
- zasebni partner z razsvetljavo upravlja, jo vzdržuje in ima običajno dovolj strokovnega znanja, da storitev izvaja kvalitetno. Običajno so svetilke bolj kvalitetne, saj si zasebni partner želi čim manj vzdrževanja in popravil;
- zasebni partner mora dosegati s pogodbo dogovorjene prihranke;
- po izteku pogodbe pripadajo prihranki občini.

2.3.1 Ocena vrednosti projekta v stalnih cenah

Investicija zajema energetsko in okoljsko sanacijo oziroma zamenjavo dotrajane in neustrezne javne razsvetljave in sanacijo razsvetljave v Športni dvorani Benedikt.

Investicijski stroški so v Tabeli 1 ocenjeni na podlagi dosedanjih izkušenj investitorja pri podobnih delih, pridobljenih predračunov in analize trga.

Tabela 1: Celotni investicijski stroški (stalne cene)

	brez DDV	DDV	z DDV
Investicijska dokumentacija	1.400,00	308,00	1.708,00
Presoja JZP	5.000,00	1.100,00	6.100,00
Sanacija JR - tehnološki ukrepi	83.034,00	18.267,48	101.301,48
Sanacija ŠD - tehnološki ukrepi	19.931,65	4.384,96	24.316,61
Skupaj tehnološki ukrepi	102.965,65	22.652,44	125.618,09
SKUPAJ	109.365,65	24.060,44	133.426,09

Za načrtovano investicijo ni na voljo sofinancerskih sredstev, zato celotne stroške opredeljujemo za upravičene. Investitor pričakuje, da bo investicija izvedena do konca avgusta 2020, zato preračun stalnih cen v tekoče, v skladu z določili Uredbe ni izveden.

2.3.2 Finančna in ekonomska analiza

Varianta 1 – Investicija, ki jo v celoti financira Občina Benedikt

Strošek investicije (Celovita energetska prenova javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani) je ocenjen na 109.365,65 EUR brez DDV oziroma 133.426,09 EUR z DDV. Tehnološki ukrepi znašajo 102.965,65 EUR brez DDV oziroma 125.618,09 EUR z DDV, pripravljalne storitve 6.400,00 EUR brez DDV.

Operativni stroški so ocenjeni, kot sledi:

- električna energija javne razsvetljave v višini 15.000,00 EUR brez DDV (strošek električne energije v letu 2018); strošek se zaradi postopne sanacije v okviru investicije počasi zmanjšuje do zneska 7.500,00 EUR brez DDV, kolikor je ocenjena poraba energije po izvedbi celotne sanacije;
- električna energija Športne dvorane Benedikt v višini 10.000,00 EUR brez DDV (strošek električne energije v letu 2018); strošek se zaradi sanacije, v letu 2020 zmanjša na 3.500,00 EUR, glede na ocenjeno porabo energije po izvedbi sanacije;
- stroški rednega vzdrževanja javne razsvetljave so v letu 2018 znašali 7.000,00 EUR in jih v taki višini načrtujemo tudi v letu 2019. Stroški se s sanacijo postopno znižujejo do vrednosti 2.500,00 EUR, kolikor so ocenjeni po izvedbi sanacije;

Rezultati finančne analize so:

- neto sedanja vrednost je negativna in znaša -317.397,35 EUR;
- finančna interna stopnja donosnosti je negativna in ni izračunljiva.

Rezultati ekonomske analize:

- neto sedanja vrednost znaša 27.576,87 EUR;
- ekonomska interna stopnja donosnosti znaša 9,21 % in presega splošno diskontno stopnjo;
- investicija je ekonomsko upravičena in družbeno sprejemljiva.

3 TEHNIČNA PRIMERJAVA dokumenta DIIP in Vlog o zainteresiranosti

Tako DIIP kot promotorske vloge zajemajo celovito energetska sanacijo javne razsvetljave in razsvetljavo v športni dvorani z vsemi potrebnimi deli. Prav tako oba promotorja podajata informacijo, da bi uporabila moderne, energetska in okoljska primerne svetilke, ki bi zagotavljale najvišji možen prihranek. Razsvetljava bi bila urejena v skladu z vsemi veljavnimi standardi. Upoštevane so zahtevane tehnične karakteristike novih svetilk, in sicer da vsi izvedeni ukrepi vodijo k cilju uskladitve razsvetljave z veljavno zakonodajo in k zmanjšanju porabe električne energije in so skladni z zahtevami Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja, veljavno slovensko in evropsko zakonodajo ter sodobno in gospodarno inženirsko prakso na področju osvetljevanja zunanjih in notranjih javnih površin. Svetilke imajo območje osvetljevanja z barvo svetlobe 3.000 K (toplo bela), razen na cestnih prehodih, kjer mora biti barva svetlobe 4000 K (hladno bela). Predvidene svetilke javne razsvetljave in reflektorji v športni dvorani bi osvetljevali območja v skladu z zahtevami svetlobno-tehničnih razredov, ustreznost predlaganih svetilk je računsko izkazana. Svetilke imajo možnost znižanja svetlobnega toka oz. redukcije in delovanje svetilk je mogoče je daljinsko krmiliti (vklop, izklop, redukcija svetlobnega toka) spremljati oz. opravljati z oddaljenega centralnega mesta. Oba ponudnika nudita tudi znižanje rabe električne energije, stroškov zanjo in znižanje stroškov vzdrževanja. Skupni prihranki energije, ki jih predvidevata promotorja, so v višini do 74 %. V okviru DIIP so se načrtovali finančni prihranki v višini 54 % za javno razsvetljavo in 74 % za razsvetljavo športne dvorane, v povprečju to pomeni 64 %. Promotorski vlogi torej ponujata v povprečju višje prihranke. Zelo pomembna razlika v tehničnem smislu je tudi vzdrževanje in upravljanje razsvetljave. V primeru, da občina sama izvede investicijo, kasneje tudi sama skrbi za vzdrževanje in upravljanje (sama ali s pomočjo zunanjih izvajalcev) je zelo izpostavljena tveganju izbire kvalitetnega in stroškovno učinkovitega izvajalca. V primeru javno zasebnega partnerstva zasebni partner izvede obnovo in nato v času trajanja pogodbe izvaja upravljanje in vzdrževanja na način, da so prihranki doseženi. Izkušnje tudi kažejo, da vzdrževanje in upravljanje razsvetljave zelo vpliva na rabo energije in stroške obratovanja in vzdrževanja.

4 OKOLJSKA PRIMERJAVA dokumenta DIIP in Vlog o zainteresiranosti

Okoljski vpliv javne razsvetljave se kaže preko okoljsko primernih svetilk in rabi električne energije ter posledično emisij ogljikovega dioksida. Obe promotorski vlogi ponujata okoljska primerne svetilke. To pomeni energetska učinkovite svetilke, ki upoštevajo tudi zakonodajo na področju svetlobnega onesnaževanja. Prihranek pri rabi električne energije je povezan z načrtovanimi prihranki, kar pa pomeni tudi znižanje emisij CO₂ in zmanjšan vpliv na podnebne spremembe. To pomeni, da sta promotorski vlogi ponudili višje prihranke energije in posledično manj emisij ogljikovega dioksida kot DIIP.

5 FINANČNO-EKONOMSKA PRIMERJAVA dokumenta DIIP in Vlog o zainteresiranosti

Promotorski vlogi ponujata nižjo investicijo in višje prihranke kot investicijski program. Iz navedenega sledi, da so tudi finančni kazalniki v promotorskih vlogah ugodnejši, kajti vračilne dobe so s tem krajše in za zasebnega partnerja sprejemljivejše.

Ker v DIIP-u pri finančnih in ekonomskih analizah niso bili opredeljeni prihranki, kot pomemben finančni vir, smo za namene ocene upravičenosti pripravili dodatne finančne in ekonomske izračune. Investicija bi se izvedla v 3 zaporednih letih. Referenčna doba znaša 10 let. Finančnih prihodkov iz naslova te investicije ni mogoče pričakovati. Pri izračunih je upoštevana splošna diskontna stopnja v višini 4%.

Izhodišča finančne in ekonomske analize

V nadaljevanju obravnavamo varianto izvedbe projekta po modelu JZP (Varianta 2) in preverjamo upravičenost takšne izvedbe v primerjavi z izvedbo v lastni režiji, z lastnimi sredstvi občine (Varianta 1). Upravičenost investicijskega projekta smo analizirali z izračunom finančnih in ekonomskih kazalnikov, in sicer interne stopnje donosa, neto sedanje vrednosti, relativne neto sedanje vrednosti in dobe povračila investicijskih sredstev. Pri izračunu omenjenih kazalnikov smo upoštevali metodo diskontiranja. Ekonomska doba tovrstnih projektov znaša od 10 do 15 let. V okviru finančne analize smo upoštevali ekonomsko dobo 10 let. Kot bazično leto smo upoštevali leto 2019, ko so s pripravo DIIPa pričeli nastajati investicijski stroški. Kot ekonomsko dobo obratovanja pa smo upoštevali obdobje od leta 2020 do leta 2030.

Finančna in ekonomska analiza za izračun kazalnikov upravičenosti izvedbe investicijskega projekta je bila narejena na podlagi naslednjih predpostavk:

- Kazalniki upravičenosti investicijskega projekta so izračunani za obdobje izvedbe investicijskega projekta in za 10 letno ekonomsko dobo.
- Ekonomsko koristna življenjska doba investicijskega projekta presega 10 letno ekonomsko dobo, zato smo na koncu ekonomske dobe upoštevali ostanek vrednosti investicijskega projekta.
- V primeru **Variante 1** je čas izvedbe obnove javne razsvetljave predviden v obdobju 2020 – 2022, vsako leto se obnovi približno tretjina infrastrukture. Kot ekonomsko dobo obratovanja pa smo upoštevali obdobje 2020 – 2030.
- V primeru **Variante 2** je čas izvedbe obnove javne razsvetljave predvidena v letu 2020, kot ekonomsko dobo obratovanja pa smo upoštevali obdobje 2020 – 2030.
- Upravičenost izvedbe investicijskega projekta smo ocenjevali iz razmerja med predvidenimi prihranki in stroški po letih v ekonomski dobi (v nadaljevanju »Finančna analiza projekta«).
- Upravičenost izvedbe investicijskega projekta smo ocenjevali tudi na podlagi realnih denarnih tokov javnega partnerja (v nadaljevanju »Finančna analiza realnih denarnih tokov javnega partnerja«).

- Vsi stroški (investicijski in obratovalni) in prihodki so v finančni analizi, ki se nanašajo na javnega partnerja, prikazani v stalnih cenah z DDV (v skladu z navodili Evropske Komisije, in sicer priročnika za izdelavo Analize stroškov in koristi (Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Project – Economical appraisal tool for Cohesion Policy 2014 – 2020), vrednosti vseh stroškov in prihodkov, ki se nanašajo na zasebnega partnerja so prikazane v stalnih cenah brez DDV, saj vstopni/izstopni DDV za zasebnega partnerja ne predstavlja ne stroška in ne prihodka (zasebni partner si DDV obračuna); v ekonomski analizi pa so bili izvedeni davčni popravki in popravki cen.
- Finančna in ekonomska analiza sta izdelani kot enovit projekt (konsolidirana analiza) s stališča investitorja/lastnika Občine Benedikt in bodočega upravljavca oz. zasebnega partnerja (v skladu z navodili Evropske Komisije, in sicer priročnika za izdelavo Analize stroškov in koristi, december 2014; Izvedbene Uredbe Komisije EU 2015/207 in Uredbe 480/2014).
- Investicijski projekt ni namenjen pridobitni dejavnosti ne investitorja/lastnika in ne upravljavcev ali zasebnega partnerja, zato tudi ne ustvarja dodatnih prihodkov oz. prilivov na podlagi pridobitne dejavnosti. Projekt ustvarja le prihranke na stroških, saj projekt ni namenjen trženju ne lastnika/investitorja in ne upravljavcev oz. zasebnega partnerja.
- Vsi stroški obratovanja pri finančni in ekonomski analizi so ocenjeni na podlagi pridobljenih podatkov.
- Analizo upravičenosti izvedbe investicijskega projekta smo pripravili na podlagi kazalnikov upravičenosti investicijskega projekta tako za finančno kot tudi za ekonomsko analizo.
- Diskontna stopnja, s katero smo diskontirali denarne tokove investicijskega projekta pri finančni analizi javnega partnerja, znaša 4,0 % in je določena z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/2006, 54/2010 in 27/2016).

V okviru ekonomske analize so bili upoštevani:

- davčni popravki (ovrednotili smo zmanjšanje investicijskih stroškov in stroškov iz obratovanja za DDV ter ga upoštevali pri samem izračunu kot družbeno-ekonomske koristi).
- popravek cen (upoštevali konverzijski faktor 1) popravek zaradi eksternalij - denarno ovrednotene družbeno-ekonomske in družbeno-okoljske koristi izvedbe investicijskega projekta. Energetska sanacija bo imela neposredni okoljski vpliv, saj bo zmanjšala negativne vplive na okolje. Po izračunih in primerjavi s sedanjim stanjem bi se naj izpusti CO₂ zmanjšal za 3.936 ton letno. Zmanjšanje izpust CO₂ smo ovrednotili s ceno emisijskega kupona, ki je v letu 2018 v povprečju znašala 15,44 EUR na tono CO₂. Na podlagi podatkov Evropske agencije za okolje (European Environment Agency) smo tudi ocenili, da vsaka porabljena kilovatna ura energije pridobljena iz fosilnih goriv povzroči 3,4 cente (€c) stroškov za javno zdravstvo v Evropski Uniji. V Sloveniji se prib. tretjina električne energije pridobiva v Termoelektrarni Šoštanj, kar v našem primeru pomeni 1,13 cente (€c) na kWh.

Izhodiščni podatki

V Tabeli 2 so podani izhodiščni podatki za obe varianti.

Tabela 2: Vrednost investicije in izhodiščne vrednosti v stalnih cenah

Ocena vrednosti

	brez DDV	DDV	z DDV
Investicijska dokumentacija	1.400,00	308,00	1.708,00
Presoja JZP	5.000,00	1.100,00	6.100,00
Sanacija JR - tehnološki ukrepi	83.034,00	18.267,48	101.301,48
Sanacija ŠD - tehnološki ukrepi	19.931,65	4.384,96	24.316,61
Skupaj tehnološki ukrepi	102.965,65	22.652,44	125.618,09
SKUPAJ	109.365,65	24.060,44	133.426,09

Izhodišni podatki

	Ročni stroški energije letno (v EUR brez DDV)	Prihranek stroškov letno (v EUR brez DDV)	Stroški po sanaciji (v EUR brez DDV)	Stroški tekočega in investicijskega vzdrževanja (v EUR brez DDV)	Doznan vzdrževanje po sanaciji (v EUR brez DDV)	Razlika vzdrževanja vrednosti po sanaciji (v EUR brez DDV)	Prilivni CO ₂ letno (v tonah)
brez DDV	25.000,00	14.000,00	11.000,00	7.000,00	2.500,00	4.500,00	49,25
z DDV	30.500,00	17.080,00	13.420,00	8.540,00	3.050,00	5.490,00	

referenčni rabni prihranek	inovačija
137.840	97.994,30

Prihodki odhodki

Varianta 1

Prihodki	v EUR brez DDV	v EUR z DDV
Prihranek na stroških el.energije	14.000,00	17.080,00
Prihranek na stroških upravljanja, vzdrževanja in intervencij	4.500,00	5.490,00
Preostanek vrednosti projekta po ekonomski dobi projekta	34.321,88	41.872,70
Skupaj prihranek el. energije v ekonomski dobi projekta	140.000,00	170.800,00
Skupaj prihranek projekta letno	18.500,00	22.570,00
Skupaj prihranek projekta v ekonomski dobi projekta (10 let)	219.321,88	267.572,70

Odhodki	v EUR brez DDV	v EUR z DDV
Investicijski stroški	109.365,65	133.426,09
Investicijski stroški - tehnološki ukrep	102.965,65	125.618,09
Stroški upravljanja, vzdrževanja in intervencij - letno	2.500,00	3.050,00
Skupaj stroški obratovanja v ekonomski dobi projekta	25.000,00	30.500,00
Skupaj investicijski in obratovalni stroški v ekonomski dobi projekta	134.365,65	163.926,09

Varianta 2

Prihodki	Javni partner		Začetni partner		Skupaj	
	v EUR brez DDV	v EUR z DDV	v EUR brez DDV	v EUR z DDV	v EUR brez DDV	v EUR z DDV
Prihranek na stroških el.energije	1.400,00	1.708,00	12.000,00	15.372,00	14.000,00	17.080,00
Prihranek na stroških upravljanja, vzdrževanja in intervencij	450,00	549,00	4.050,00	4.941,00	4.500,00	5.490,00
Preostanek vrednosti projekta po ekonomski dobi projekta	34.321,88	41.872,70	0,00	0,00	34.321,88	41.872,70
Skupaj prihranek el. energije v ekonomski dobi projekta	14.000,00	17.080,00	16.050,00	153.720,00	140.000,00	170.800,00
Skupaj prihranek projekta letno	1.850,00	2.257,00	16.050,00	20.313,00	18.500,00	22.570,00
Skupaj prihranek projekta v ekonomski dobi projekta (10 let)	52.821,88	64.891,88	166.500,00	203.130,00	219.321,88	267.572,70

Odhodki	Javni partner		Začetni partner		Skupaj	
	v EUR brez DDV	v EUR z DDV	v EUR brez DDV	v EUR z DDV	v EUR brez DDV	v EUR z DDV
Investicijski stroški	6.400,00	7.808,00	102.965,65	125.618,09	109.365,65	133.426,09
Investicijski stroški - tehnološki ukrep	0,00	0,00	102.965,65	125.618,09	102.965,65	125.618,09
Stroški upravljanja, vzdrževanja in intervencij	0,00	0,00	2.500,00	3.050,00	2.500,00	3.050,00
Skupaj stroški obratovanja v ekonomski dobi projekta	0,00	0,00	25.000,00	30.500,00	25.000,00	30.500,00
Skupaj investicijski in obratovalni stroški v ekonomski dobi projekta	6.400,00	7.808,00	127.965,65	156.118,09	134.365,65	163.926,09

V Tabeli 3 je prikazana finančna analiza projekta, če bi občina investicijo izvedla z lastnimi sredstvi. Celovita energetska prenova javne razsvetljave je ocenjena na 109.365,65 EUR brez DDV oz. 133.426,09 EUR z DDV. Višino investicije smo povzeli po DIIPu. Predvideli smo, da se investicija lahko izvede v treh zaporednih letih, upoštevajoč zmožnosti v proračunu in potencial letnih prihrankov pri stroških za energijo in vzdrževanje v višini 22.570 EUR z DDV. Strošek električne energije ni upoštevan, bodoče stroške vzdrževanja smo ocenili na 3.050,00 EUR. V Tabeli 4 so prikazani ključni finančni kazalniki.

Tabela 3: Prikaz finančne analize v primeru Variante 1, v stalnih cenah

leto	prihodki od investicije	vrednost investicije	stroški vzdrževanje	KORISTI skupaj	STROŠKI skupaj	RAZLIKA prilivi-odlivi
2019	0,00	7.808,00	8.540,00	0,00	16.348,00	-16.348,00
2020	7.523,33	41.500,00	6.500,00	7.523,33	48.000,00	-40.476,67
2021	15.046,67	41.500,00	4.500,00	15.046,67	46.000,00	-30.953,33
2022	22.570,00	42.618,09	3.050,00	22.570,00	45.668,09	-23.098,09
2023	22.570,00	0	3.050,00	22.570,00	3.050,00	19.520,00
2024	22.570,00	0	3.050,00	22.570,00	3.050,00	19.520,00
2025	22.570,00	0	3.050,00	22.570,00	3.050,00	19.520,00
2026	22.570,00	0	3.050,00	22.570,00	3.050,00	19.520,00
2027	22.570,00	0	3.050,00	22.570,00	3.050,00	19.520,00
2028	22.570,00	0	3.050,00	22.570,00	3.050,00	19.520,00
2029	22.570,00	0	3.050,00	22.570,00	3.050,00	19.520,00
2030	56.891,88	0	3.050,00	56.891,88	3.050,00	53.841,88
SKUPAJ		133.426,09	46.990,00	260.021,88	180.416,09	79.605,79
Diskontirana vrednost				198.595,10	163.885,62	34.709,48

Tabela 4: Finančni kazalniki investicije, Varianta 1

finančni kazalniki	enota	
Finančna interna stopnja donosa na investicijo	%	4,69
Finančna neto sedanja vrednost investicije	EUR	34.709
Finančna doba povračila investicijskih sredstev (enostavna)	let	5,91
Finančna relativna neto sedanja vrednost		0,21

Rezultati finančne analize kažejo, da je neto sedanja vrednost 34.709,00 EUR in finančna interna stopnja donosnosti 4,69 %.

Varianta 2 – investicija, izvedena z energetske pogodbeništvom

Javni partner išče partnerstvo pri zasebnih investitorjih predvsem v primerih, ko:

- naložbe prinašajo koristi, iz katerih se v dobi vračanja naložbe poplača zasebni partner – investitor;
- se izvajajo specifične investicije, kjer mora imeti investitor izkušnje z investicijo in/ali kasneje z obratovanjem;
- nima razpoložljivih finančnih sredstev.

Pri zasebnem partnerju pride do drugačne obravnave DDV, zato investicijo in prihranke obravnavamo brez DDV. V Tabeli 5 je prikazana finančna analiza z vidika javnega partnerja, če investicijo izvede zasebni partner. V Tabeli 6 so prikazani finančni kazalniki investicije. V Tabeli 7 in 8 je prikazana finančna analiza Variante 2 z vidika zasebnega partnerja in finančni kazalniki takšne investicije, v Tabelah 9 in 10 pa finančna analiza in kazalniki z vidika celotnega projekta, vključujoč javnega in zasebnega partnerja.

Tabela 5: Prikaz finančne analize v primeru Variante 2 z vidika javnega partnerja v stalnih cenah

leto	prihodki od investicije	vrednost investicije	stroški upravljanja	KORISTI skupaj	STROŠKI skupaj	RAZLIKA prilivi-odlivi
2019	0,00	7.808,00	0,00	0,00	7.808,00	-7.808,00
2020	1.128,50	0,00	0,00	1.128,50	0,00	1.128,50
2021	2.257,00	0,00	0,00	2.257,00	0,00	2.257,00
2022	2.257,00	0,00	0,00	2.257,00	0,00	2.257,00
2023	2.257,00	0,00	0,00	2.257,00	0,00	2.257,00
2024	2.257,00	0,00	0,00	2.257,00	0,00	2.257,00
2025	2.257,00	0,00	0,00	2.257,00	0,00	2.257,00
2026	2.257,00	0,00	0,00	2.257,00	0,00	2.257,00
2027	2.257,00	0,00	0,00	2.257,00	0,00	2.257,00
2028	2.257,00	0,00	0,00	2.257,00	0,00	2.257,00
2029	2.257,00	0,00	0,00	2.257,00	0,00	2.257,00
2030	36.578,88	0,00	0,00	36.578,88	0,00	36.578,88
SKUPAJ		7.808,00	0,00	58.020,38	7.808,00	50.212,38
Diskontirana vrednost				40.982,14	7.808,00	33.174,14

Tabela 6: Finančni kazalniki investicije, varianta 2 – vidik javnega partnerja

finančni kazalniki	enota	
Finančna interna stopnja donosa na investicijo	%	4,53
Finančna neto sedanja vrednost investicije	EUR	33.174
Finančna doba povračila investicijskih sredstev (enostavna)	let	3,46
Finančna relativna neto sedanja vrednost		0,24

Tabela 7: Prikaz finančne analize v primeru Variante 2 z vidika zasebnega partnerja v stalnih cenah

leto	prihodki od investicije	vrednost investicije	stroški upravljanja	KORISTI skupaj	STROŠKI skupaj	RAZLIKA prilivi-odlivi
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	10.156,50	102.965,65	2.500,00	10.156,50	105.465,65	-95.309,15
2021	20.313,00	0,00	2.500,00	20.313,00	2.500,00	17.813,00
2022	20.313,00	0,00	2.500,00	20.313,00	2.500,00	17.813,00
2023	20.313,00	0,00	2.500,00	20.313,00	2.500,00	17.813,00
2024	20.313,00	0,00	2.500,00	20.313,00	2.500,00	17.813,00
2025	20.313,00	0,00	2.500,00	20.313,00	2.500,00	17.813,00
2026	20.313,00	0,00	2.500,00	20.313,00	2.500,00	17.813,00
2027	20.313,00	0,00	2.500,00	20.313,00	2.500,00	17.813,00
2028	20.313,00	0,00	2.500,00	20.313,00	2.500,00	17.813,00
2029	20.313,00	0,00	2.500,00	20.313,00	2.500,00	17.813,00
2030	20.313,00	0,00	2.500,00	20.313,00	2.500,00	17.813,00
SKUPAJ		102.965,65	27.500,00	213.286,50	130.465,65	82.820,85
Diskontirana vrednost				159.055,33	118.828,56	40.226,78

Tabela 8: Finančni kazalniki investicije, varianta 2 – vidik zasebnega partnerja

finančni kazalniki	enota	
Finančna interna stopnja donosa na investicijo	%	2,1
Finančna neto sedanja vrednost investicije	EUR	40.227
Finančna doba povračila investicijskih sredstev (enostavna)	let	5,07
Finančna relativna neto sedanja vrednost		2,56

Tabela 9: Prikaz finančne analize v primeru Variante 2 z vidika projekta v stalnih cenah

leto	prihodki od investicije	vrednost investicije	stroški upravljanja	KORISTI skupaj	STROŠKI skupaj	RAZLIKA prilivi-odlivi
2019	0,00	7.808,00	0,00	0,00	7.808,00	-7.808,00
2020	11.285,00	102.965,65	2.500,00	11.285,00	105.465,65	-94.180,65
2021	22.570,00	0,00	2.500,00	22.570,00	2.500,00	20.070,00
2022	22.570,00	0,00	2.500,00	22.570,00	2.500,00	20.070,00
2023	22.570,00	0,00	2.500,00	22.570,00	2.500,00	20.070,00
2024	22.570,00	0,00	2.500,00	22.570,00	2.500,00	20.070,00
2025	22.570,00	0,00	2.500,00	22.570,00	2.500,00	20.070,00
2026	22.570,00	0,00	2.500,00	22.570,00	2.500,00	20.070,00
2027	22.570,00	0,00	2.500,00	22.570,00	2.500,00	20.070,00
2028	22.570,00	0,00	2.500,00	22.570,00	2.500,00	20.070,00
2029	22.570,00	0,00	2.500,00	22.570,00	2.500,00	20.070,00
2030	56.891,88	0,00	2.500,00	56.891,88	2.500,00	54.391,88
SKUPAJ		110.773,65	27.500,00	271.306,88	138.273,65	133.033,23
Diskontirana vrednost				209.167,84	128.714,62	80.453,21

Tabela 10: Finančni kazalniki investicije, Varianta 2 – vidik projekta

finančni kazalniki	enota	
Finančna interna stopnja donosa na investicijo	%	0,82
Finančna neto sedanja vrednost investicije	EUR	80.453
Finančna doba povračila investicijskih sredstev (enostavna)	let	4,91
Finančna relativna neto sedanja vrednost		1,38

Kot kažejo finančne analize je projekt upravičen, saj izkazuje pozitivne neto sedanje vrednosti in kratke vračilne dobe. Razlike v finančnih kazalnikih med Varianto 1 in Varianto 2 z vidika javnega partnerja so minimalne. Finančni kazalniki so ugodni za zasebnega partnerja in prav tako so ugodni z vidika celotnega projekta.

Ekonomski analiza investicije

V Tabelah 11, 12, 13 in 14 so prikazane ekonomske analize projekta za Varianto 1 in Varianto 2 (z vidika celotnega projekta, vključujoč javnega in zasebnega partnerja). Tako kot finančne analize tudi ekonomske analize kažejo pozitivne ekonomske kazalnike, ki so pri Varianti 2 z vidika celotnega projekta nekoliko višji.

Tabela 11: Prikaz ekonomske analize v primeru Variante 1, v stalnih cenah

leto	prihodki od investicije	vrednost investicije	stroški vzdrževanje	KORISTI skupaj	STROŠKI skupaj	RAZLIKA prilivi-odlivi
2019	0,00	6.400,00	7.000,00	0,00	13.400,00	-13.400,00
2020	8.830,93	33.200,00	5.000,00	8.830,93	38.200,00	-29.369,07
2021	17.661,87	33.200,00	3.500,00	17.661,87	36.700,00	-19.038,13
2022	26.492,80	36.565,65	2.500,00	26.492,80	39.065,65	-12.572,85
2023	26.492,80	0	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2024	26.492,80	0	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2025	26.492,80	0	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2026	26.492,80	0	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2027	26.492,80	0	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2028	26.492,80	0	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2029	26.492,80	0	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2030	60.814,68	0	2.500,00	60.814,68	2.500,00	58.314,68
SKUPAJ		109.365,65	38.000,00	299.249,88	147.365,65	151.884,23
Diskontirana vrednost				229.237,14	133.754,67	95.482,47

Tabela 12: Ekonomski kazalniki investicije, Varianta 1

ekonomski kazalniki	enota	
Ekonomska interna stopnja donosa na investicijo	%	2,36
Ekonomska neto sedanja vrednost investicije	EUR	95.482
Ekonomska doba povračila investicijskih sredstev (enostavna)	let	4,13
Ekonomska relativna neto sedanja vrednost		0,71

Tabela 13: Prikaz ekonomske analize v primeru Variante 2 z vidika projekta v stalnih cenah

leto	prihodki od investicije	vrednost investicije	stroški upravljanja	KORISTI skupaj	STROŠKI skupaj	RAZLIKA prilivi-odlivi
2019	0,00	7.808,00	0,00	0,00	7.808,00	-7.808,00
2020	13.246,40	102.965,65	2.500,00	13.246,40	105.465,65	-92.219,25
2021	26.492,80	0,00	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2022	26.492,80	0,00	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2023	26.492,80	0,00	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2024	26.492,80	0,00	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2025	26.492,80	0,00	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2026	26.492,80	0,00	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2027	26.492,80	0,00	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2028	26.492,80	0,00	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2029	26.492,80	0,00	2.500,00	26.492,80	2.500,00	23.992,80
2030	60.814,68	0,00	2.500,00	60.814,68	2.500,00	58.314,68
SKUPAJ		110.773,65	27.500,00	312.496,28	138.273,65	174.222,63
Diskontirana vrednost				241.647,47	128.714,62	112.932,85

Tabela 14: Ekonomski kazalniki investicije, Varianta 2 – vidik projekta

ekonomski kazalniki	enota	
Ekonomska interna stopnja donosa na investicijo	%	2,12
Ekonomska neto sedanja vrednost investicije	EUR	112.933
Ekonomska doba povračila investicijskih sredstev (enostavna)	let	4,18
Ekonomska relativna neto sedanja vrednost		0,98

Primerjava finančnih in ekonomskih kazalnikov izkazuje, da je izvedba energetske sanacije razsvetljave upravičena tako v primeru financiranja s strani občine kot po modelu JZP. V primeru Variante 1, kjer občina sama izvede investicijo, je neto sedanja vrednost višja le za 2,9 %. Lahko povzamemo, da sta finančno gledano Varianta 1 in 2 enakovredni. Promotorske vloge tudi izkazujejo nižje investicijske vrednosti, kar ni samo posledica DDV, ampak tudi poznavanja razmer na trgu s strani promotorjev.

6 IDENTIFIKACIJA JAVNEGA INTERESA

Skladno z definicijo iz 19. točke prvega odstavka 5. člena ZJZP je javni interes z zakonom ali na njegovi podlagi izdanim predpisom določena splošna korist, ki se ugotovi z odločitvijo iz 11. člena omenjenega zakona. Namen zakona je omogočiti in pospeševati zasebna vlaganja v izgradnjo, vzdrževanje oziroma upravljanje objektov in naprav javne infrastrukture ter druge projekte, ki so v javnem interesu, zagotoviti gospodarno in učinkovito izvajanje gospodarskih in drugih javnih služb ali drugih dejavnosti, ki se zagotavljajo na način in pod pogoji, ki veljajo za gospodarske javne službe, oziroma drugih dejavnosti, katerih izvajanje je v javnem interesu, omogočiti smotrno uporabo, upravljanje ali izkoriščanje naravnih dobrin, grajenega javnega dobra ali drugih stvari v javni lasti ter drugo vlaganje zasebnih ali zasebnih in javnih sredstev v zgraditev objektov in naprav, ki so delno ali v celoti v javnem interesu, oziroma v dejavnosti, katerih izvajanje je v javnem interesu. Nadalje je namen ZJZP tudi:

- zagotoviti preglednost, konkurenčnost, nediskriminatornost in poštenost postopkov nastajanja ter sklepanja in izvajanja posameznih oblik javno-zasebnega partnerstva,
- varovanje javnega interesa in
- zagotoviti vpliv javnega partnerja na to, da se predmet javno-zasebnega partnerstva izvaja v javnem interesu.

Pod projekte javno-zasebnih partnerstev lahko torej vključimo vse projekte, kjer javni in zasebni sektor sodelujeta pri zagotavljanju izvajanja javne službe ali vzpostavitve javne infrastrukture.

Izpostavljena splošna korist je jasno določena v okviru Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15; v nadaljevanju EZ-1), ki v 5. členu med cilje zakona med drugim določa zmanjšanje rabe energije, učinkovito rabo energije, energetska učinkovitost, večjo proizvodnjo in rabo obnovljivih virov energije, prehod na nizkoogljično družbo z uporabo nizkoogljičnih energetske tehnologij, zagotavljanje energetske storitev. Ob tem pa se omenjena splošna korist še veliko podrobneje manifestira v predpisih, kot so:

- Direktiva o energetske učinkovitosti (2012/27/EU)
- Direktiva o podeljevanju koncesijskih pogodb (2014/23/EU)
- Energetski zakon (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15):
- Akcijski načrt za energetska učinkovitost za obdobje 2017-2020 (AN-URE 2020)
- Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 ;
- Zakon o javnih finančnih (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP in 96/15 – ZIPRS1617) – predvideva, da je potrebno ukrepe, ki imajo pomembne finančne posledice, utemeljiti z analizo stroškov in koristi v skladu s posebnimi predpisi;
- Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16) in na njeni podlagi izdelana dokumentacija za konkretni projekt (investicijski programi, itd.) – Uredba se uporablja za ugotavljanje prednosti in slabosti posameznih predlogov projektov

oziroma pri odločanju o izbiri izvedljivih projektov, katerih rezultati bodo prispevali k vzdržnemu (trajnostnemu) razvoju družbe, pri čemer se a podlagi izsledkov analiz vrednotenja učinkov teh projektov omogoča oblikovanje politike za koristno, gospodarno in učinkovito uporabo javnih sredstev.

- Pravilnik o vsebini upravičenosti izvedbe projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva (Uradni list RS, št. 32/07) in na njegovi podlagi za konkretni projekt izdelana ocena o upravičenosti izvedbe projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva.

Pravne podlage za identifikacijo javnega interesa so podane še v 21. členu Zakona o lokalni samoupravi (Ur.l. RS, št. 100/05; ZLS-UPB) v povezavi s cilji evropske in slovenske energetske in okoljske politike, ki so:

- vzdrževanje lokalnih javnih cest, javnih površin vzdrževanje energetskih komunalnih objektov in
- varovanje okolja.

Izvajanje ciljev bo imelo sledeče učinke:

- tehnološki razvoj na področju energetskih tehnologij in sistemov, informacijskih tehnologij itd.,
- odpiranje novih delovnih mest,
- znižanje stroškov za energijo in s tem znižanje obremenitve javnih financ,
- izboljšanje bivalnega in delovnega okolja ter varnosti v občini,
- zagon gospodarstva s povečevanjem investicij.

Javni interes predstavlja potreba po zagotovitvi učinkovitega in gospodarnega upravljanja z energetskimi sistemi, ki

- izboljšajo energetsko učinkovitost razsvetljave, zmanjša se poraba energije in zmanjšajo se stroški za rabo energije,
- izboljšajo delovne in bivanjske pogoje za občane in obiskovalce,
- zmanjšajo emisije ogljikovega dioksida zaradi rabe energije in s tem zmanjšujejo negativne vplive na okolje ter s tem blažijo podnebne spremembe,
- izboljšajo upravljanje in vzdrževanje energetskih sistemov na način, da se izboljša izvajanje ob znižanih vloženi sredstvih.

Zahteve so opredeljene še v sledečih dokumentih:

- Akcijski načrt za obnovljivo energijo 2010-2020 (AN OVE); julij 2010,
- Resolucija o Nacionalnem energetskem programu /ReNEP/ (Ur.l. RS, št. 57/2004),
- Akcijski načrt za energetsko učinkovitost za obdobje 2017-2020 (AN-URE 2020); december 2017,
- Nacionalni program varnosti cestnega prometa za obdobje 2013-2022,
- Zakon o varstvu okolja (ZVO-1-UPB1, Ur.l. RS, št. 39/2006 - uradno prečiščeno besedilo, s spremembami).

Glede na vse izpostavljene pravne podlage ob upoštevanju pravil ZJZP za izvedbo ukrepov izboljšanja energetske učinkovitosti na področju javne razsvetljave, ni potrebno spremljati dodatnih pravnih podlag (na primer zakona ali izvedbenega predpisa, ki bi opredeljeval javni interes), temveč je potrebno s strani pristojnega organa za posamezni projekt skladno z 11. členom ZJZP samo sprejeti odločitev o ugotovitvi javnega interesa za sklenitev javno-zasebnega partnerstva in izvedbi projekta v eni izmed oblik javno-zasebnega partnerstva.

Družbeni pomen prenove javne razsvetljave

Zamenjava obstoječih svetilk v Občini Benedikt z energetske varčnimi svetilkami, s sijalkami z LED ali podobno moderno tehnologijo, bo vplivala na gospodarsko, turistično, ekološko, kulturno in naravovarstveno okolje občine, kjer bodo koristi prenove imeli vsi prebivalci in obiskovalci. S sanacijo razsvetljave v športni dvorani se bo zmanjšala raba električne energije in stroški zanjo ter se izboljšala osvetljenost dvorane. S kvalitetno regulacijo in nadzorom lahko razsvetljava v dvorani deluje tudi samodejno, kar zmanjšuje potrebo po vključevanju zaposlenih, zlasti v večernih urah.

Obravnavana investicija bo:

- izboljšala kakovost življenja občanov,
- povečala njihovo varnost,
- zagotovila enakovredne bivalne pogoje v vseh predelih občine,
- zagotovila večjo varnost za naslednje skupine prebivalcev:
 - otroke in mladostnike, ki obiskujejo vrtce in šole
 - starejše občane, ki se pogosto sprehajajo skozi naselja v občini in so kot pešci ogroženi,
 - invalide, za katere poti niso najbolj urejene in so zato lahko ogroženi v prometu
- zmanjšala porabo električne energije,
- Omogočila boljši razvoj športa v občini zaradi izboljšane stanje razsvetljave in s tem omogočanja izvedbe tekmovanj.

Zaradi navedenih razlogov bi z izvedbo predlagane investicije občina dobila širši regionalni pomen in prepoznavnost, poleg tega pa bi bila investicija dobro izhodišče za nadaljnji razvoj okolja.

Ekonomski pomen

Investicija v energetske učinkovito prenovo javne razsvetljave in prenovo razsvetljave v športni dvorani bo občini na dolgi rok prinesla manjše vzdrževalne in obratovalne stroške ter s tem prihranke.

Ekonomski pomen investicije bo prinesel:

- lažje vzdrževanje prenovljene javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani,
- prihranke pri porabi električne energije za razsvetljavo,
- zaradi urejenega okolja dodano vrednost lokalnega okolja,

- večjo zasedenost športne dvorane.

Razvojni pomen prenove javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani

Razvojna vizija predstavlja dolgoročno uporabo naložbe. S SWOT analizo, ki je prikazana v nadaljevanju, dobimo jasno sliko o prednostih, slabostih, priložnostih in nevarnostih, ki jih prinaša investicija. SWOT analiza nam prikazuje, da ima investicija več pozitivnih učinkov kot negativnih in je zato smiselno začeti s projektom.

Prednosti

- prihranek pri porabi električne energije,
- varčnejša razsvetljava z uporabo kvalitetnih in ustreznih svetilk,
- zmanjšanje svetlobnega onesnaženja,
- zagotovitev prometne varnosti za vse udeležence v prometu,
- povečanje občutka varnosti v okolju,
- varovanje narave, predvsem živali, ki jih nočna svetloba moti,
- ohranjanje neokrnjenega pogleda na nočno nebo,
- manjši stroški vzdrževanja,
- možnost športnih tekmovanj višjega ranga

Priložnosti

- razvoj lokalnega okolja in širšega okolja,
- razvoj podporne infrastrukture in razvoj športa in turizma v občini,
- večja prometna varnost zaradi ustrezne javne razsvetljave,
- povečanje gospodarske aktivnosti v občini kot posledica urejene infrastrukture.

Slabosti

- Pomanjkanje sredstev za financiranja investicije s strani občine, saj bi bile s tem ogrožene druge pomembne investicije v občini

Nevarnosti

- premalo ugodnih finančnih sredstev za naložbe,
- zaradi nepredvidljivih dejavnikov (nestabilnih gospodarskih ali političnih razmer, vremenskih nevšečnosti) obstaja možnost nedokončane začete investicije.

Pomen prenove razsvetljave za podobo naselij

Celotno območje Občine Benedikt bo z energetsko učinkovito prenovo javne razsvetljave za prebivalce in obiskovalce bolj privlačno. Prenovljena javna razsvetljava bo mestu in naseljem prinesla urejeno javno razsvetljava, ki bo izboljšala videz naselij in lokalnih cest ter večjo privlačnost in dodano vrednost občine kot turistične destinacije. Prenova razsvetljave v športni dvorani bo bolj privlačna za izvajanje športnih aktivnosti v dvorani, predvsem v popoldanskih in večernih urah, ko je razsvetljava na igrišču še toliko bolj pomembna.

Prometna varnost

Neustrezna javna razsvetljava vpliva na prometno varnost, saj neprimerne svetilke ob cestišču svetijo voznikom v oči in zaradi tega pride do neprijetnega bleščanja, kar predstavlja grožnjo varnosti v prometu in večjo možnost za nastanek prometnih nesreč.

Planirana investicija voznikom motornih vozil in kolesarjem prinaša boljšo preglednost nad cestiščem, pešcem ob cestišču pa večjo varnost.

S predlagano investicijo se bo torej po zgoraj podanih kriterijih prvenstveno povečala prometna varnost. To pa pomeni, da bo:

- ustrezna javna razsvetljava zmanjšala bleščanje voznikom,
- omogočila pešcem varnejšo pot,
- ustrezna osvetlitev kolesarske poti,
- zagotovljena ustrezna preglednost celotnega cestišča.

Stroški vzdrževanja

Stroški vzdrževanja razsvetljave bodo po investiciji zmanjšani, saj bodo nove sijalke imele daljšo življenjsko dobo.

Vse navedene splošne koristi, ki jih projekt prinaša za lokalno skupnost, utemeljujejo javni interes, ki ga zasleduje EZ-1, v že omenjenem 5. členu.

Splošna korist je dosežena tudi na področju prometne varnosti, kjer projekt sledi temeljnemu cilju Nacionalnega programa varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022: »Zagotavljanje varne cestne infrastrukture vsem udeležencem cestnega prometa« in specifičnemu področnemu cilju: Izboljšanje prometne varnosti na občinskih cestah.

V okviru ocene možnosti izvedbe projekta po sistemu javno-zasebnega partnerstva je bil preverjan obstoj javnega interesa, možne oblike javno-zasebnega partnerstva in gospodarnost ter smotrnost izvedbe projekta (primerjalno z izvedbo projekta z lastnimi sredstvi občine). Na podlagi omenjenih analiz ugotavljamo, da je za energetske sanacije javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani v Občini Benedikt vzpostavitev javno-zasebnega partnerstva oziroma energetskega pogodbeništvu primerna oblika izvedbe projekta.

7 PRAVNE PODLAGE

Pri določitvi modela javno-zasebnega partnerstva je potrebno upoštevati dejstvo, da je bil interes zasebnega partnerja že izkazan, kar je dovoljeno v skladu z ZJZP. Zasebni partner je tudi že predlagal model javno-zasebnega partnerstva. Zato smo pri določitvi modela upoštevali predlog zasebnih partnerjev (promotorjev) in ugotavljali ali je ta tudi najbolj ugoden za občino.

Zakon predvideva različne oblike sodelovanja:

- razmerje pogodbenega partnerstva (pogodbeno partnerstvo), ki lahko ima naravo koncesijskega razmerja (koncesijsko partnerstvo) ali javno-naročniškega razmerja (javno-naročniško partnerstvo) in
- razmerje statusnega partnerstva.

7.1 Oblike javno-zasebnega partnerstva po zakonu o javno-zasebnem partnerstvu

ZJZP kot možne oblike javno-zasebnih partnerstev opredeljuje:

- pogodbena partnerstva, ki se lahko izvajajo v obliki:

- koncesijskega razmerja (koncesijsko partnerstvo) ali
- javno naročniškega razmerja (javno naročniško partnerstvo);
- statusna partnerstva, ki se lahko izvajajo:
 - z ustanovitvijo pravne osebe,
 - s prodajo deleža javnega partnerja v javnem podjetju ali drugi osebi javnega ali zasebnega prava ali
 - z nakupom deleža v osebi javnega ali zasebnega prava, z dokapitalizacijo ali na drug soroden in primerljiv način.

7.1.1 Pogodbeno partnerstvo

Pogodbeno partnerstvo temelji na obligacijski pogodbi. Ker pa gre pri vseh javno-zasebnih partnerstvih za povečanje učinkovitosti in uspešnosti zagotavljanja javnih interesov, imajo vsa pogodbeno javno-zasebna partnerstva javnopravne elemente.

Razmerja pogodbenega partnerstva se delijo na:

- Koncesijska razmerja (koncesije storitev, koncesije gradenj): to je dvostransko pravno razmerje med državo oziroma lokalno skupnostjo ali drugo osebo javnega prava kot koncedentom in pravno osebo kot koncesionarjem, v katerem koncedent podeli koncesionarju (praviloma) posebno ali izključno pravico izvajati gospodarsko javno službo oziroma druge dejavnosti v javnem interesu, kar lahko vključuje tudi zgraditev objektov in naprav, ki so deloma ali v celoti v javnem interesu (koncesijsko partnerstvo);
- Javno naročniška razmerja (za blago, gradnje ali storitve): to je odplačno razmerje med naročnikom in dobaviteljem blaga, izvajalcem gradenj ali izvajalcem storitev, katere predmet je naročilo blaga, izvedbe gradnje ali storitve (javno-naročniško partnerstvo).

KONCESIJSKA RAZMERJA

Kot koncesijska javno-zasebna partnerstva lahko opredelimo tista razmerja javno-zasebnih partnerstev, pri katerih večino poslovnih tveganj prevzema zasebni partner.

Koncesijska razmerja lahko glede na vsebino projekta javno-zasebnega partnerstva delimo na:

- koncesije storitev – primerne predvsem za projekte, ki vključujejo obveznost izvajanja nalog javne službe;
- koncesije gradenj – primerne predvsem za projekte vzpostavitve javne infrastrukture.

Opredelitev koncesije gradenj je zajeta v 79. členu ZJZP. Kadar je namen koncesije izgradnja objektov in naprav ali njihovih posameznih delov, katerih koncesionar ima v času trajanja razmerja pravico do njihove uporabe, upravljanja oziroma izkoriščanja ali da se pravica do uporabe, upravljanja oziroma izkoriščanja objektov in naprav kombinira s plačilom za izvedbo gradnje ter znaša vrednost gradenj, ki preide v last javnega partnerja (prvi odstavek 80. člena tega zakona), ocenjena skladno s predpisi o javnih naročilih, najmanj 5.548.000 EUR (v nadaljnjem besedilu: koncesija gradenj), se za ravnanje pri nastajanju in izvajanju razmerja javno-zasebnega partnerstva uporabljajo pravila tega zakona, ki urejajo koncesije gradenj.

Če koncesionar v razmerju iz prejšnjega odstavka ne nosi večine poslovnega tveganja projekta, mora koncedent za izbiro koncesionarja uporabiti pravila, ki urejajo oddajo javnih naročil gradenj.

Bistvena značilnost koncesije gradenj in hkrati razlikovalna znaka z javnim naročilom gradenj sta prenos pravice do izkoriščanja na koncesionarja in prenos tveganja, povezanega z izkoriščanjem objekta.

Glede na trenutek prenosa lastninske pravice ZJZP v 80. členu določa tri temeljne modele koncesij gradenj, pri čemer mora biti za vsak model izvedena ekonomska upravičenost:

- BTO (Build-Transfer-Operate): zgradi-upravlja-j-prenesi v last;
- BOT (Build-Operate-Transfer): zgradi- prenosi v last-upravlja-j;
- BOO (Build-Own-Operate): zgradi-ohrani v lasti-upravlja-j.

Opredelitev koncesije storitev kot ene izmed oblik koncesijskega partnerstva je zajeta v 92. členu ZJZP. Ko je predmet koncesijskega partnerstva izvajanje gospodarskih javnih služb ali dejavnosti, ki se zagotavljajo na način in pod pogoji, ki veljajo za gospodarske javne službe, oziroma drugih dejavnosti, katerih izvajanje je v javnem interesu, ali izgradnja objektov in naprav ali njihovih posameznih delov, katerih koncesionar ima v času trajanja razmerja pravico do njihove uporabe, upravljanja oziroma izkoriščanja oziroma da se pravica do uporabe, upravljanja oziroma izkoriščanja objektov in naprav kombinira s plačilom za izvedbo gradenj in ne gre za koncesijo gradenj (v nadaljnjem besedilu: koncesije storitev), se za izbiro koncesionarja in izvajanje koncesijskega razmerja uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo koncesijsko partnerstvo.

V primeru koncesij storitev zasebni partner (koncesionar) v celoti prevzema tveganje in dolžnost izvajanja javne službe, ki vključuje upravljanje in vzdrževanje, lahko pa vključuje tudi izvedbo osnovne investicije v infrastrukturo, potrebno za opravljanje javne službe, vključno z morebitnimi dodatnimi investicijami, če je treba zagotoviti izvajanje javne službe v povečanem obsegu. Koncesijska razmerja se praviloma sklepajo za obdobje od 15 do 30 let, izjemoma lahko tudi za daljša obdobja. Praviloma se koncesionarja izbira na podlagi najnižje tarife, ki jo bo zaračunal za opravljanje javne službe, pri čemer se lahko financiranje zagotovi neposredno s plačili koncedenta ali pa se zagotovi neposredno s plačili s strani uporabnikov javne službe.

Temelj koncesijskega razmerja je koncesijska pogodba, v kateri se določi predvsem standard izvajanja javne službe oz. minimalni nivo kakovosti zagotavljanja storitve, način njenega financiranja, način spreminjanja oz. usklajevanja višine plačila (tarife) za izvajanje javne službe, opredelitev same investicije v osnovno infrastrukturo, potrebno za izvajanje javne službe, način spreminjanja pogodbe, vprašanje predčasnega prenehanja pogodbe, vprašanje prenosa oz. vstopa tretje stranke ipd., običajno pa tudi pogodbeni kazen, če koncesionar ne izvaja javne službe na dogovorjen način.

Značilnost koncesijskega razmerja je, da koncesionar praviloma prevzema pretežen del operativnega (poslovnega) tveganja rentabilnosti izvajanja javne službe in v primeru, da stroški izvajanja koncesionirane javne službe presegajo višino pobranih plačil za izvajanje javne službe, prevzema tudi morebitno izgubo. Navedeno dejstvo od koncesionarja terja, da

učinkovito vodi ne samo investicijo v osnovno infrastrukturo, ampak da skozi celotno koncesijsko obdobje nadzoruje stroške izvajanja javne službe ter jih poskuša optimizirati. Predvsem zaradi navedenega so koncesije storitev učinkovito orodje javno-zasebnega partnerstva pri velikih infrastrukturnih investicijah, ki vključujejo tudi stalen in dokaj visok strošek samega upravljanja in vzdrževanja zgrajene infrastrukture.

Za uspešno koncesijsko razmerje je treba uravnotežiti interes koncesionarja po maksimizaciji dobička in zmanjševanju stroškov tudi na račun slabše kakovosti izvajanja storitve in interes uporabnikov javne službe, ki želimo za najnižjo ceno dobiti čim kakovostnejšo storitev.

JAVNO NAROČNIŠKA RAZMERJA

Bistveno za delitev med koncesijskim in javno naročniškim javno-zasebnim partnerstvom je **delitev tveganj**. Če javni partner nosi večino poslovnega tveganja izvajanja projekta, se javno-zasebno partnerstvo šteje za javno naročniško. V nasprotnem primeru, ko večino poslovnega tveganja prevzame zasebni partner, je razmerje opredeljeno kot koncesijsko partnerstvo. Pri tem velja opozoriti tudi na delitev med klasičnim javnim naročilom in javno naročniškim partnerstvom; v primeru, ko celotno poslovno tveganje uspešnosti projekta nosi javni partner, gre za klasično javno naročilo, ne pa za pravo javno-zasebno partnerstvo, saj v tem primeru partnerstvo ne bi temeljilo na delitvi tveganja, kar pa je esencialni in nujni element za obstoj javno-zasebnega partnerstva. Šteje se, da zasebni partner nosi tveganje poslovne uspešnosti projekta, če so njegovi prihodki odvisni od izkoriščanja zgrajenih objektov ali naprav. Če pa bi javni partner zasebnemu partnerju jamčil nek minimalni prihodek oziroma bi se zavezal pokriti morebitno vsakoletno izgubo zasebnega partnerja pri izvajanju projekta, bi imelo tako partnerstvo naravo klasičnega javnega naročila, saj zasebni partner ne bi nosil nikakršnega poslovnega tveganja. Oblikovanje razmejitev med javno-zasebnim partnerstvom in klasičnim javnim naročilom je namreč bistveno za opredelitev pravne podlage za izvajanje postopka izbire zasebnega partnerja (oziroma izvajalca). Izvajanje postopkov javnih naročil črpa pravno podlago v ZJN-3, izvajanje postopka izbire zasebnega partnerja pa je oprto na ZJZP. Tudi 30. člen ZJZP ugotavlja razporeditev tveganj, kot podlago za razmejitve med javno-naročniškim in koncesijskim partnerstvom.

7.1.2 Statusno partnerstvo

Po definiciji (96. člen ZJZP) je statusno partnerstvo razmerje, sklenjeno med javnim in zasebnim partnerjem na način, da država, ena ali več samoupravnih lokalnih skupnosti ali drugih oseb javnega prava oziroma drug javni partner podeli izvajanje pravic in obveznosti, ki iz javno-zasebnega partnerstva izhajajo, izvajalcu statusnega javno-zasebnega partnerstva:

- z ustanovitvijo nove pravne osebe, ustanovitelj katere je na eni strani javni partner in na drugi zasebni;
- s prodajo deleža osebe javnega prava v javnem podjetju ali drugi osebi javnega prava, ki je nosilec posebnih ali izključnih pravic ali javnih pooblastil;
- z nakupom deleža javnega partnerja v osebi javnega prava ali drugi osebi javnega prava, ki je nosilec posebnih ali izključnih pravic ali javnih pooblastil, z dokapitalizacijo ali

- na drug, primeroma naštetim oblikam pravno in dejansko soroden in primerljiv način ter s prenosom izvajanja pravic in obveznosti, ki iz javno-zasebnega partnerstva izhajajo, na to osebo (npr. izvajanje gospodarske javne službe....).

7.2 Direktiva 2014/23/EU evropskega parlamenta in sveta o podeljevanju koncesijskih pogodb

Direktiva 2014/23/EU evropskega parlamenta in sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L št. 94 z dne 28. 3. 2014), kakor tudi na njegovi podlagi sprejet Zakon o nekaterih koncesijskih pogodbah (ZKNP; Uradni list RS, št. 9/19) pa pojem "koncesije" opredeljujeta kot pojem, ki lahko pomeni koncesije za gradnje ali koncesije za storitve, pri čemer:

- **koncesija za gradnje** pomeni pisno sklenjeno odplačno pogodbo, s katero eden ali več koncedentov izvedbo gradenj zaupa enemu ali več gospodarskim subjektom, pri čemer je nadomestilo le pravica do uporabe gradenj, ki so predmet pogodbe, ali ta pravica skupaj s plačilom, operativno tveganje pri izvajanju koncesije pa se prenese na koncesionarja. Šteje se, da koncesionar prevzame operativno tveganje, če pod običajnimi pogoji delovanja ni zagotovljeno, da se mu bodo povrnile naložbe ali stroški, ki nastanejo pri izvajanju gradenj, ki so predmet koncesije;
- **koncesija za storitve** pomeni pisno sklenjeno odplačno pogodbo, s katero eden ali več koncedentov opravljanje in upravljanje storitev, razen izvajanja gradenj iz prejšnje točke, zaupa enemu ali več gospodarskim subjektom, pri čemer je nadomestilo le pravica do uporabe storitev, ki so predmet pogodbe, ali ta pravica skupaj s plačilom, operativno tveganje pri izvajanju koncesije pa se prenese na koncesionarja. Šteje se, da koncesionar prevzame operativno tveganje, če pod običajnimi pogoji delovanja ni zagotovljeno, da se mu bodo povrnile naložbe ali stroški, ki nastanejo pri izvajanju storitev, ki so predmet koncesije;

7.3 Posebna oblika javno-zasebnega partnerstva – financiranje s prihranki ali tako imenovano energetska pogodbeništv

Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetska učinkovitosti (Ur. l. št. 315/1 z dne 14. 11. 2012) definira pogodbeno zagotavljanje prihranka energije kot pogodbeni dogovor med koristnikom in ponudnikom ukrepa za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki se preverja in spremlja v vsem obdobju pogodbe in v okviru katerega se naložbe (delo, dobava ali storitev) v ta ukrep plačujejo sorazmerno s stopnjo izboljšanja energetske učinkovitosti, dogovorjeno s pogodbo, ali drugim dogovorjenim merilom za energetska učinkovitost, kot so finančni prihranki.

Kot pri drugih oblikah financiranja s strani tretje osebe se tudi pri pogodbi o zagotavljanju prihranka energije koristnik energetska storitev izogne stroškom naložbe tako, da naložbo, ki jo je v celoti ali delno izvedla tretja oseba, poplača z delom finančne vrednosti prihranka energije.

Direktiva v prilogi navaja vsebino minimalnega obsega podatkov, ki jih je treba vključiti v pogodbe za zagotavljanje prihranka energije, sklenjene z javnim sektorjem, ali med razpisne pogoje, ki so z njimi povezani in sicer:

- jasen in pregleden seznam ukrepov za povečanje učinkovitosti, ki jih je treba izvajati, ali rezultatov povečanja učinkovitosti, ki jih je treba doseči,
- zagotovljeni prihranki, ki bodo doseženi z izvajanjem ukrepov iz pogodbe,
- trajanje in ključne točke pogodbe, pogoji in odpovedni rok,
- jasen in pregleden seznam obveznosti vsake pogodbenice,
- referenčni datum(-i) za določitev doseženih prihrankov,
- jasen in pregleden seznam faz pri izvajanju ukrepa ali paketa ukrepov in, če je ustrezno, s tem povezani stroški,
- obveznost, da se v celoti izvajajo ukrepi iz pogodbe, in dokumentiranje vseh sprememb med projektom,
- predpisi, ki določajo vključitev enakovrednih zahtev v katero koli podizvajalsko pogodbo s tretjimi stranmi,
- jasen in pregleden prikaz finančnih posledic projekta in porazdelitev deleža obeh strani pri doseženih denarnih prihrankih (tj. plačilo ponudniku storitve),
- jasne in pregledne določbe o merjenju in preverjanju doseženih zagotovljenih prihrankov, preverjanju kakovosti in jamstvih,
- določbe, ki pojasnjujejo postopke v primeru spreminjanja okvirnih pogojev, ki vplivajo na vsebino in rezultat pogodbe (tj. spremembe pri cenah energije, intenzivnosti rabe obrata),
- podrobnosti o obveznostih vsake pogodbenice in kaznih za njihovo kršitev.

Pojem »pogodbena zagotavljanje prihranka energije« je bil z Energetskim zakonom prenesen tudi v slovenski pravni red, kjer je definiran kot pogodbeni dogovor med koristnikom in ponudnikom ukrepa za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki se preverja in spremlja v vsem obdobju pogodbe in v okviru katerega se naložbe (delo, dobava ali storitev) v ukrep plačujejo sorazmerno s stopnjo izboljšanja energetske učinkovitosti, dogovorjeno s pogodbo, ali drugim dogovorjenim merilom za energetske učinkovitost, kot so finančni prihranki. Vendar pa zakon v nadaljevanju tega instituta ne ureja več.

Za izpolnjevanje obveznosti iz DIREKTIVE 2012/27/EU je Ministrstvo za infrastrukturo v sodelovanju z Ministrstvom za finance in strokovno javnostjo pripravilo Smernice za izvajanje ukrepov izboljšanja energetske učinkovitosti¹. Dokument predstavlja pojasnila, navodila in priporočila za izvajanje ukrepov izboljšanja energetske učinkovitosti v stavbah javnega sektorja po principu energetskega pogodbeništva, ki pa jih smiselno lahko prenesemo tudi na področje ureditve in prenove razsvetljave. Razsvetljava predstavlja eno izmed področij, na katerem je mogoče učinkovito implementirati instrument pogodbenega zagotavljanja prihranka energije in stroškovno učinkovito izvesti energetske sanacije razsvetljave ter jo financirati iz prihrankov energije v okviru primernega modela javno-zasebnega partnerstva. Smernice ministrstva so smiselno povzete v nadaljevanju.

¹ Smernice za izvajanje ukrepov izboljšanja energetske učinkovitosti v stavbah javnega sektorja po principu energetskega pogodbeništva, Ministrstvo za infrastrukturo, december 2014;

Energetsko pogodbenišтво je tudi eden ključnih ukrepov v okviru Akcijskega načrta za energetsko učinkovitost (AN-URE 2020) ter izvajanja Operativnega programa Evropske kohezijske politike za obdobje 2014-2020, saj se na ta način v financiranje ukrepov učinkovite rabe energije v večji meri vključuje zasebni kapital in s tem multiplicirajo vložena javna sredstva ter doseže večje prihranke energije na enoto spodbude za investicijo.

V Sloveniji se energetsko pogodbenišтво opredeljuje kot pogodbeno znižanje stroškov za energijo, ki pa ni samo način financiranja, ampak je pogodbeni model, ki poleg načrtovanja in vgradnje novih naprav zajema tudi financiranje, vodenje in nadzor obratovanja, servisiranje in vzdrževanje, odpravo motenj pa tudi motiviranje porabnikov za učinkovito rabo energije. Pogodbenišтво je način pogodbenega znižanja stroškov za energijo, pri katerem izvajalec zagotovi vrsto potrebnih ukrepov za učinkovito rabo energije na naročnikovih objektih, naročnik pa se zaveže izvajalcu za te storitve plačati dogovorjeni znesek, pri čemer se mora upoštevati morebitna pogodbeni kazni za nedoseganje dogovorjenih rezultatov oziroma prihrankov. Osnova je pogodba, ki je za dogovorjeni čas sklenjena med lastnikom (ali upravljavcem) stavbe – naročnikom, in podjetjem za energetske storitve (poznanim tudi kot ESCO – Energy Service Company) – izvajalcem.

V Sloveniji in Evropi se pojavljajo različne pojavne oblike pogodbeništv, vse zaradi prilagoditve potreb naročnikov pri doseganju želenih učinkov. Najpogostejši pojavni obliki pa sta:

- **pogodbena oskrba z energijo** (*Energy Supply Contracting, Energy Delivery Contracting, Energieliefer Contracting*), ki je namenjena investicijam v nove, nadomestne in dopolnilne naprave za oskrbo s toploto, električno energijo in/ali hladom;
- **pogodbeno zagotavljanje prihranka energije** (*Energy Performance Contracting, Energiespar-Contracting, Energieeinspar-Contracting*), ki pomeni pogodbeno obveznost izkoriščanja razpoložljivih ekonomskih potencialov za varčevanje z energijo, vključno s financiranjem potrebnih ukrepov učinkovite rabe energije.

Pri obeh pojavnih oblikah pogodbeništv so seveda možne variacije in odstopanja, saj je osnovni princip delovanja pogodbeništv prav izkoriščanje razpoložljivega potenciala prihrankov energije. Posamezne in najpogostejše variacije pri obeh pojavnih oblikah pogodbeništv so predstavljene v nadaljevanju.

7.3.1 Pogodbeno zagotavljanje prihrankov energije (Performance contracting)

Pogodbeno zagotavljanje prihrankov je oblika pristopa k znižanju rabe energije oziroma k znižanju stroškov za energijo. Storitve je pomemben instrument investiranja v ukrepe učinkovite rabe energije v objektih. Zajema načrtovanje in izvedbo ukrepov za zmanjšano rabo energije, vgradnjo novih naprav ter nadaljnji nadzor in upravljanje, vzdrževanje in odpravo motenj ter izvedbo drugih aktivnosti, potrebnih za doseganje zastavljenega cilja. Naročniku omogoča znižanje stroškov za energijo ter kvalitetne energetske storitve brez udeležbe lastnih sredstev. Storitve se poplačajo v določeni pogodbeni dobi iz ustvarjenih prihrankov.

Pogodbeno zagotavljanje prihranka energije se od tradicionalnega financiranja projektov učinkovite rabe energije iz proračuna ali drugih finančnih virov bistveno razlikuje, saj sklepanje pogodb pri slednjih temelji na izbiri ponudnika, ki za znan opis nalog ponudi najugodnejšo

ceno, medtem ko so pri izbiri ponudnika pogodbenega zagotavljanja prihranka energije pomembni predvsem rezultati, ki jih je mogoče doseči z izvedbo ponujenih ukrepov učinkovite rabe energije (URE).

V ozadju predmeta pogodbe in dolgoročnosti vsakega projekta pogodbenega zagotavljanja prihranka energije se skrivajo različna tveganja, še zlasti operativna in tehnična tveganja. Njihova porazdelitev med pogodbenima partnerjema je določena s pogodbenimi določili, v skladu s katerimi naj bi posamezni pogodbenik prevzel nase tisto tveganje, na katerega lahko v največji meri vpliva.

Prva predpostavka za uspešno izvedbo projekta pogodbenega zagotavljanja prihranka energije je resnost izvajalca in njegove ponudbe. Izvajalec mora svoje strokovne sposobnosti dokazati na podlagi prihrankov energije, ki jih je že dosegel v okviru referenčnih projektov. Pri projektih z visokimi investicijskimi stroški je potrebno tudi preveriti, ali izvajalec razpolaga z zadovoljivimi bonitetami za izvedbo projekta, ali z drugimi besedami, naročnik mora pred sklenitvijo pogodbe preveriti gospodarski položaj ponudnika, vključno z njegovim poslovnim okoljem.

S sklenitvijo pogodbe za zmanjšanje porabe energije izvajalec naročniku jamči izvedbo v pogodbi določene storitve. Izvajalec z izvedbo primernih ukrepov zagotavlja:

- znižanje tekočih stroškov za energijo ali
- znižanje tekočih stroškov in porabe energije.

Poleg porazdelitve tveganj pri izvedbi projekta pogodbenega zagotavljanja prihranka energije in znižanja stroškov za energijo, ki ga zagotavlja strokovno usposobljen izvajalec, ima pogodbeno zagotavljanje prihranka energije še druge prednosti:

- zmanjšanje obremenitve proračuna,
- povečana zanesljivost energetskega sistema,
- paket energetskih storitev,
- dostop do strokovnega znanja izvajalca,
- ustrežnejši delovni pogoji,
- pozitivni vplivi na okolje,
- razpoložljivost denarnih sredstev.

Ter seveda tudi nekatere pomanjkljivosti:

- manj manevrskega prostora za sklepanje novih pogodb (antipol paketu energetskih storitev),
- pristop neprimeren za manjše projekte,
- nepoznavanje pristopa.

Temelj pogodbenega razmerja med naročnikom in izvajalcem je obsežna pogodba, ki opredeljuje pogodbeno načela, kot so doba trajanja pogodbe, ta je običajno od 5 do 15 let, določitev osnove stroškov za energijo, določitev prihranka stroškov za energijo, ki ga

zagotavlja izvajalec, in porazdelitev prihranka, ki lahko v celoti pripade izvajalcu ali pa si ga ta v določenem razmerju razdeli z naročnikom.

7.4 SWOT analiza modela javno-zasebnega partnerstva

Prednosti:

- Izvedba tehnološko modernih sistemov razsvetljave,
- javni partner izvede en javni razpis, v katerem izbere izvajalca javno-zasebnega partnerstva,
- večino financiranje projekta prevzame zasebni partner,
- vzpostavlja sinergijo med javnim in zasebnim partnerjem (prenos znanja in izkušenj, poznavanje trga, tehnologije, potreb uporabnikov, itd.),
- tehnične in tehnološke rešitve predlaga zasebni partner, kar zvišuje optimizacijo sistema in omogoča dostop do najnovejšega tehnološkega znanja in skrajšuje čas izvedbe projekta,
- javni partner ohrani nadzor nad javno infrastrukturo, ki jo energetske upravlja zasebni partner,
- po poteku koncesije ni nujno, da lastništvo opreme (drogovi, svetilke) preide v last javnega partnerja, predvsem v primeru, ko je oprema že dotrajana in neučinkovita; partnerja se o lastništvu dogovorita po izteku koncesije, lastništvo kablov in odjemnih mest/prižigališč preide v last javnega partnerja,
- optimalno izvajanje storitve za primerno ceno,
- slaba storitev je sankcionirana z neplačilom.

Slabosti:

- nezaupanje javnega sektorja v nepreizkušen (nov) model,
- prihranek po energetske sanaciji ni takoj priliv proračuna občine,
- za čas trajanja koncesije so v proračunu še vedno dokaj visoki stroški.

Priložnosti:

- relativno dolgoročno ureditev vprašanja upravljanja z vzpostavljenim sistemom v okviru ene pogodbe o javno-zasebnem partnerstvu,
- projekt, s katerim bo občina potrdila sodoben in inovativen pristop k reševanju problemov in bo svoje znanje lahko uporabila na drugih projektih,
- omogoča relativno učinkovito spremljanje sodobnih tehnoloških razvojnih trendov in prilagajanje (fleksibilnost) v fazi izvajanja projekta,
- možnost pomembne vloge zasebnega partnerja in posledično boljše izpeljava načela »value for money«

Nevarnosti:

- potrebno je v naprej čim bolj podrobno predvideti in opredeliti obseg storitev,
- potrebno je dobro opredeliti razpisne pogoje,
- občina mora učinkovito opredeliti vprašanje izvajanja nadzora nad izvrševanjem prevzetih obveznosti zasebnega partnerja,
- tveganje javnega partnerja povezano s finančno solidnostjo izvajalca javno-zasebnega partnerstva.

7.5 Določitev modela javno-zasebnega partnerstva²

Koncesijsko razmerje predstavlja dvostransko pogodbeno razmerje med koncendentom (občino) in zasebnim partnerjem kot koncesionarjem, v katerem bi koncendent podelil koncesionarju pravico za izvedbo projekta za dogovorjeno časovno obdobje, kar bi vključevalo obnovo, upravljanje in vzdrževanje sistema javne razsvetljave za določeno časovno obdobje (okvirno do 15 let, odvisno od ponudb na trgu in uspešnosti pogajanj). Od obsega dejavnosti, ki bi jih občina podelila koncesionarju, načina delitve poslovnega tveganja, vrste lastniškega modela, je odvisna od izbire med koncesijo gradnje ali koncesijo storitve.

V Tabeli 15 je prikaz porazdelitve tveganj v primeru koncesijskega partnerstva.

Tabela 15: Prikaz porazdelitve tveganj v primeru koncesijskega partnerstva

Vrsta tveganja	Javni partner	Zasebni partner	Opredelitev tveganja
tveganje analize trenutnega stanja	✓		Javni partner kot izhodišče projekta pripravi analizo obstoječega stanja in za podatke v njej prevzema odgovornost. Prav tako opredeli predvidene razširitve in obseg obnove. V analizi se oblikujejo tudi cilji projekta z vidika javnega partnerja.
tveganje projektiranja		✓	Tveganje projektiranja za celoten projekt prevzema zasebni partner.
tveganje izbora primerne tehnologije in tehnične rešitve		✓	Navedeno tveganje v celoti nosi zasebni partner, ki prevzema tudi odgovornost za dodatne stroške, ki bi iz tega naslova nastali.
tveganje pridobitve soglasij, dovoljenj, služnosti	✓		Tveganje pridobitve soglasij in služnosti za realizacijo projekta nosi javni partner, kot trenutni lastnik javne infrastrukture.
tveganje izvedbe obnove in dograditve		✓	Tveganje izvedbe v celoti prevzema zasebni partner, razen v tistem delu, ki bi bil posledica posebnih dodatnih zahtev javnega partnerja, po podpisu pogodbe.
tveganje dodatnih del oz. več del		✓	V okviru tveganja izvedbe tudi tveganje dodatnih del oz. več del prevzema zasebni partner, razen v delu, ki bi bil posledica izrecnih dodatnih zahtev javnega partnerja, ki bi presegle dogovorjene obveznosti iz pogodbe o javno-zasebnem partnerstvu.
tveganje pravočasnega zaključka projekta		✓	V okviru tveganja izvedbe prevzema zasebni partner popolno odgovornost za pravočasno izvedbo projekta, skladno s terminskim planom, ki bo usklajen s pogodbo o javno-zasebnem partnerstvu.
tveganje kvalitete izvedbe (odprava napak)		✓	Tveganje kvalitete izvedbe prevzema zasebni partner. Na navedeno se veže model plačil javnega partnerja.
tveganje nadzora nad projektom	✓	✓	Glede na zahtevnost in obseg projekta je smiselno, da se tveganje nadzora razporedi med oba partnerja, s čemer si tudi javni partner ohrani dejansko možnost vplivanja na potek izvedbe projekta v vseh fazah projektnega cikla
tveganje financiranja		✓	Zasebni partner v celoti nosi tveganje financiranja investicije v realizacijo projekta.
tveganje upravljanja in vzdrževanja		✓	Navedeno tveganje za čas izvajanja pogodbe o JZP prevzema zasebni partner
tveganje rentabilnosti projekta		✓	Navedeno tveganje prevzema zasebni partner z oddajo ponudbe in sklenitvijo pogodbe o JZP.

² Pri pripravi poglavja je sodeloval Inštitut za javno-zasebno partnerstvo, dr. Boštjan Ferik

tveganje finančne sposobnosti zasebnega partnerja	✓		Tveganje nosi javni partner, ki ga lahko omeji s korektno izvedbo javnega razpisa.
tveganje zagotavljanja dogovorjenih fiksnih prihrankov		✓	V delu obnove navedeno tveganje v celoti nosi zasebni partner. Navedeno se preko sistema plačil v okviru bonusov in malusov opredeli s pogodbo o JZP.
tveganje zagotavljanja dogovorjene fiksne rabe energije		✓	Navedeno tveganje nosi zasebni partner in je tesno vezano na pravilen izbor projektirane tehnologije in njegov izvedbo ter povezano z načinom plačil.
tveganje spremembe cen električne energije	✓		Navedeno tveganje nosi javni partner, saj ga je za srednjeročno ali dolgoročno obdobje težko zanesljivo oceniti
tveganje zavarovanja		✓	Za obdobje trajanja JZP nosi tveganje zasebni partner
tveganje lastninske pravice	✓	✓	Za čas trajanja JZP je oprema v lasti zasebnega partnerja, po izteku pogodbe pa se partnerja o lastništvu dogovorita. Zemeljski kabli in merilna mesta običajno preidejo v last javnega partnerja. O opreми se dogovorita, odvisno od stanja in učinkovitosti opreme. Glede na vložena sredstva s strani občine, lahko ima občina v lasti kable in merilna mesta. Ta vsebina se določi v koncesijski pogodbi.
tveganje plačil za izvedene storitve	✓		Skozi celotno obdobje trajanja JZP se javni partner zaveže plačevati mesečni znesek storitve zagotavljanja JR, glede na dosežene rezultate rabe energije. Plačila končnih uporabnikov niso mogoča.

V skladu z navedbami in iz analize projekta v nadaljevanju ugotavljamo, da v primeru projekta Energetska sanacija javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani v Občini Benedikt govorimo o koncesijski storitvi. Razlogi za takšno oceno so sledeči:

- večino finančnih sredstev za izvedbo projekta naj bi zagotavljal zasebni partner, ki tako postane tudi lastnik opreme. Z njo upravlja na način, da zagotovi dogovorjeno storitev osvetljenosti površin ob minimalni rabi energije in minimalnih stroških vzdrževanja. Kvaliteta storitev je delno definirana s tehničnimi zahtevami za osvetlitev in delno s časom delovanja. To je opredeljeno v koncesijski pogodbi in je predmet najmanj letnega nadzora in pregleda. Osnova za pregled je energetski monitoring (energetsko knjigovodstvo), ki ga mora izvajati zasebni partner. Javni partner podatke monitoringa primerja s podatki na računih za električno energijo. V primeru odstopanj se od zasebnega partnerja zahteva pojasnilo in obrazložitev. V primeru neizvajanja storitev ali izvajanja storitev, ki niso v skladu z dogovorjenim obsegom, zasebni partner ni upravičen do plačila. O nadzoru in pregledu se pripravi poročilo, ki ga podpišeta oba partnerja. Protokol nadzora se opredeli v koncesijski pogodbi.
- skoraj vsa poslovna tveganja nosi zasebni partner (glej Tabelo 15: Porazdelitev tveganj).

Po Direktivi o podeljevanju koncesijskih pogodb (Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb, Uradni List EU, št. L 94 z dne 28. marec 2014) je za opredelitev razmerja kot koncesijskega ključno, da koncesionar prevzame bistveno operativno tveganje, ki izhaja iz projekta. Šteje se, da koncesionar prevzame bistveno operativno tveganje, če ni zagotovljeno, da se mu povrnejo naložbe ali stroški, ki so nastali pri izvajanju gradenj ali storitev, ki so predmet koncesije. V preambuli Direktive je pojasnjeno, da glavna značilnost koncesije, tj. pravica do uporabe gradenj ali storitev, vedno pomeni prenos gospodarskega tveganja na koncesionarja, vključno z možnostjo, da se naložbe in stroški, ki nastanejo pri upravljanju podeljenih gradenj ali storitev, ne bodo povrnili. Uporaba posebnih pravil, ki urejajo podeljevanje koncesij, ne bi bila

upravičena, če bi naročnik izvajalca razbremenil morebitnih izgub tako, da bi mu jamčil minimalne prihodke, ki bi bili enaki ali višji od stroškov, ki jih ima izvajalec pri izvajanju naročila. Hkrati je v preambuli pojasnjeno, da je treba nekatere ureditve, ki jih v celoti plača naročnik, šteti za koncesije, če je povrnitev naložb in stroškov, ki so izvajalcu nastali pri izvajanju gradnje ali zagotavljanju storitve, odvisna od dejanskega povpraševanja po storitvah ali sredstvih oziroma njihove dobave.

V primeru odločitve za obliko koncesijskega partnerstva, bi občina po izvedenem postopku izbire zasebnega partnerja z njim sklenila koncesijsko pogodbo, s katero bi na zasebnega partnerja prenesla pravico (in obveznost) za izvedbo projekta.

Občina bi na zasebnega partnerja prenesla tudi pravico uporabe obstoječe infrastrukture, ki je nujno potrebna za izvajanje projekta. Zasebni partner bi bil zavezan obnoviti, upravljati in vzdrževati energetske sistem javne razsvetljave (vključno s financiranjem in projektiranjem) in vse potrebno za vzpostavitev in ohranjanje nemotenega delovanja. Zasebni partner je v trajanju razmerja JZP upravičen do plačila storitve. V primeru, da zasebni partner ne zagotovi zahtevane storitve (osvetljenosti na območju koncesije), ni upravičen do plačila.

Model lastninske pravice na objektih mora biti opredeljen že v javnem razpisu za izbiro zasebnega partnerja. Pri odločitvi je potrebno skrbeti predvsem za zagotavljanje javnega interesa, ki se kaže v kvalitetnem, trajnem in neprekinjenem izvajanju pogodbenih obveznosti iz koncesijske pogodbe. Za javni interes je potrebno poskrbeti tudi preko institutov izločitvene pravice v primeru stečaja ali drugega načina prenehanja zasebnega partnerja, ter razlastitve v primeru prenehanja koncesijskega razmerja. Pri urejanju teh vprašanj je potrebna posebna skrbnost predvsem pri sestavi koncesijskega akta in koncesijske pogodbe. Glede na navedeno, je koncesijsko razmerje javno-zasebnega partnerstva primerna in ustrezna oblika JZP.

Ob upoštevanju določbe 80. člena ZJZP je treba ugotoviti, da je mogoče javno-zasebno partnerstvo izvesti na način, da objekti in naprave koncesije postanejo bodisi takoj (na primer model zgradi-prenesi v last-upravljal ali BTO) bodisi po preteku določenega obdobja (na primer model zgradi-upravljal-prenesi v last ali BOT) lastnina javnega partnerja, razen če to ni mogoče oziroma ekonomsko upravičeno (na primer model izgradi-upravljal-ohrani v lasti ali BOO).

Ob tem je smiselno vzeti v obzir določbe Direktive o podeljevanju koncesijskih pogodb,³ čeprav še ni bila prenesena v slovenski pravni red in Slovenija v tem delu z implementacijo zamuja, ki določa, da šteje, da koncesionar prevzame bistveno operativno tveganje, če ni zagotovljeno, da se mu povrnejo naložbe ali stroški, ki so nastali pri izvajanju gradenj ali storitev, ki so predmet koncesije. V preambuli Direktive o podeljevanju koncesijskih pogodb je pojasnjeno, da glavna značilnost koncesije, tj. pravica do uporabe gradenj ali storitev, vedno pomeni prenos gospodarskega tveganja na koncesionarja, vključno z možnostjo, da se naložbe in stroški, ki nastanejo pri upravljanju podeljenih gradenj ali storitev, ne bodo povrnili. Uporaba posebnih pravil, ki urejajo podeljevanje koncesij, ne bi bila upravičena, če bi naročnik izvajalca razbremenil morebitnih izgub tako, da bi mu jamčil minimalne prihodke, ki bi bili enaki ali višji od stroškov, ki jih ima izvajalec pri izvajanju naročila. Hkrati je v preambuli Direktive o

³ Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb, Uradni List EU, št. L 94 z dne 28. marec 2014, str. 1–64.

podeljevanju koncesijskih pogodb pojasnjeno, da je treba nekatere ureditve, ki jih v celoti plača naročnik, šteti za koncesije, če je povrnitev naložb in stroškov, ki so izvajalcu nastali pri izvajanju gradnje ali zagotavljanju storitve, odvisna od dejanskega povpraševanja po storitvah ali sredstvih oziroma njihove dobave.⁴ Navedene določbe je v zvezi s pojmom energetskega pogodbenišтва treba razumeti na način, da koncesionar prevzame večino tveganj projekta, torej tveganje projektiranja, izvedbe in upravljanja, vključno s tveganjem financiranja potrebnih ukrepov za izvedbo energetske sanacije javnega objekta, kot tudi tveganje zagotavljanja minimalnega dogovorjenega prihranka energije, pri čemer so plačila koncesionarju vezana in odvisna od dejansko doseženih prihrankov energije. Ena ključnih značilnosti energetskega pogodbenišтва je namreč ravno v tem, da se investicija v izvedbo potrebnih ukrepov povrne skozi bodoče prihranke porabe energije, ki so posledice izvedenih ukrepov, kar pomeni da je koncesionar upravičen do plačil za opravljene storitve zmanjšane porabe energije le v primeru, ko so dejanski prihranki doseženi, sicer se storitev ne šteje za opravljeno oz. za kvalitetno opravljeno. V zvezi s tem je priporočljivo, da se s pogodbo opredelijo plačilni mehanizmi bonusov in malusov, ki finančno nagradijo izvajalca, ki dosega višje prihranke od dogovorjenih in finančno kaznuje izvajalca, ki ne dosega minimalno dogovorjenih prihrankov. Tako se spodbuja koncesionarje, da so motivirani ustvarjati čim višje prihranke energije, saj to zvišuje plačilo, ki ga prejmejo. Ob tem je ključno, da se v fazi izvedbe javnega razpisa jasno in transparentno določi metodologija izračuna in opredelitve prihrankov, ki omogoča v fazi izvajanja pogodbenišтва tudi nadzor nad doseženimi rezultati in izvajanje (potrjevanje) plačil do katerih je pogodbenik upravičen. Opredeljena metodologija mora na eni strani opredeljevati in meriti prihranke ter na drugi strani omogočati tudi njihovo transparentno verifikacijo in potrjevanje.

Ob upoštevanju zgoraj navedenega in ob analizi veljavne zakonodaje je mogoče ugotoviti, da so za izvedbo projektov energetskega pogodbenišтва v Sloveniji primerne predvsem naslednje oblike oz. modeli javno-zasebnih partnerstev:

- a) koncesijska oblika DFBTO;
- b) koncesijska oblika DFBOT;
- c) koncesijska oblika DFBOO,

katerih poglobitve karakteristike so podrobneje predstavljene in analizirane v nadaljevanju.

a) KONCESIJSKA OBLIKA DFBTO

Koncesija v obliki DFBTO (model: projektiraj-financiraj-zgradi-prenesi v last koncedenta-energetsko upravljaj) je uporabna v primerih, ko koncesionar ne postane lastnik izvedenih ukrepov, ampak lastninska pravica na izvedenem ukrepu takoj preide na koncedenta torej v primerih, kjer pride do trajne spojitve izvedenega ukrepa z nepremičnino in velja načelo *superficies solo cedit*⁵ ter koncedent bodisi ne želi ali ne more podelitvi npr. stavbne pravice, pri čemer bi se navedeno lahko štelo kot vlaganje koncesionarja v javno infrastrukturo, torej v tuje osnovno sredstvo, kar bi imelo za posledico povečanje javnega dolga.

b) KONCESIJSKA OBLIKA DFBOT

⁴ Direktiva o podeljevanju koncesijskih pogodb, preambula, točka 18.

⁵ Stvarnopravni zakonik (Uradni list RS, št. 87/02 in 91/13) v 8. členu določa: *Vse, kar je po namenu trajno spojeno ali je trajno na nepremičnini, nad ali pod njo, je sestavina nepremičnine, razen če zakon določa drugače.*

Koncesija v obliki DFBOT (model: projektiraj-financiraj-zgradi-energetsko upravljaj-prenesi v last koncedenta) je uporabna v primerih, ko koncesionar lahko ostane lastnik izvedenih ukrepov, torej v primerih, ko ne preide do trajne spojitve izvedenega ukrepa z nepremičnino ali ko je mogoča in dopustna podelitev npr. stavbne pravice koncesionarju za čas koncesije. V primeru uporabe instituta stavbne pravice je treba posebno pozornost nameniti vprašanju plačila nadomestila za podeljeno stavbno pravico in na drugi strani vprašanju povečane vrednosti infrastrukture zaradi vlaganj koncesionarja v javno infrastrukturo ob prenehanju koncesijskega razmerja. Prednost navedenega modela je v tem, da ne vpliva na povečanje javnega dolga koncedenta in da koncesionarju omogoča, da investicije v izvedene ukrepe vodi v svojih poslovnih knjigah, kot svoja osnovna sredstva.

c) KONCESIJSKA OBLIKA DFBOO

Za koncesijo v obliki DFBOO (model: projektiraj-financiraj-zgradi-energetsko upravljaj-ohrani v lasti) je relevanten predvsem drugi odstavek 80. člena ZJZP, ki določa, da v primeru, če objekti in naprave koncesije ne postanejo lastnina koncedenta, gre za koncesijo storitve. Gre torej za obliko, kjer lastnik izvedenih ukrepov ostane koncesionar. Za razliko od zgoraj navedenih koncesijskih oblik, kjer se postopek izvedbe javnega razpisa vodi ob upoštevanju določb predpisov o javnem naročanju, se v tem primeru podelitve koncesije storitve ne izvaja po pravilih predpisov o javnem naročanju, ampak se postopek javnega razpisa izvede ob upoštevanju pravil ZJZP, v primerih ko koncesijska storitev vključuje tudi izvajanja gospodarske javne službe, tudi ob upoštevanju Zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/1993, 30/1998, 127/2006, 38/2010 in 57/2011), medtem ko se pravila predpisov o javnem naročanju uporabljajo le smiselno.⁶ Ob tem je treba opozoriti, da takšna ureditev (še) velja iz razloga, ker Slovenija zamuja z implementacijo oz. uveljavitvijo Direktive o podeljevanju koncesijskih pogodb, ki sicer zahteva, da se postopek javnega razpisa izvede tudi v primerih koncesij storitev. Direktiva o podeljevanju koncesijskih pogodb bi morala biti prenesena v slovenski pravni red do 18. aprila 2016. Republika Slovenija je že prejela opomin Evropske komisije za neprenos te direktive.⁷

Direktiva o podeljevanju koncesijskih pogodb, z implementacijo katere Republika Slovenija - kot rečeno - zamuja, določa, da šteje, da koncesionar prevzame bistveno operativno tveganje, če ni zagotovljeno, da se mu povrnejo naložbe ali stroški, ki so nastali pri izvajanju gradenj ali storitev, ki so predmet koncesije. V preambuli Direktive o podeljevanju koncesijskih pogodb je pojasnjeno, da glavna značilnost koncesije, tj. pravica do uporabe gradenj ali storitev, vedno pomeni prenos gospodarskega tveganja na koncesionarja, vključno z možnostjo, da se naložbe in stroški, ki nastanejo pri upravljanju podeljenih gradenj ali storitev, ne bodo povrnili. Uporaba posebnih pravil, ki urejajo podeljevanje koncesij, ne bi bila upravičena, če bi naročnik izvajalca razbremenil morebitnih izgub tako, da bi mu jamčil minimalne prihodke, ki bi bili enaki ali višji od stroškov, ki jih ima izvajalec pri izvajanju naročila. Hkrati je v preambuli Direktive o podeljevanju koncesijskih pogodb pojasnjeno, da je treba nekatere ureditve, ki jih v celoti plača naročnik, šteti za koncesije, če je povrnitev naložb in stroškov, ki so izvajalcu

⁶ Uradni list RS, št. 32/93, 30/98, 127/06, 38/10 in 57/11.

⁷ Glej sporočilo za javnost Komisije dne 26. maja 2016, na strani <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8826> 19. avgust 2016.

nastali pri izvajanju gradnje ali zagotavljanju storitve, odvisna od dejanskega povpraševanja po storitvah ali sredstvih oziroma njihove dobave.

Navedene določbe je v zvezi s pojmom energetskega pogodbeništva treba razumeti na način, da zasebni partner prevzame večino tveganj projekta, torej tveganje projektiranja, gradnje in upravljanja oz. vzdrževanja, vključno s tveganjem financiranja potrebnih ukrepov za izvedbo ukrepov, kot tudi tveganje zagotavljanja minimalnega dogovorjenega prihranka energije, pri čemer so plačila zasebniku vezana in odvisna od doseženih prihrankov energije, torej od dejanske rabe energije.

d) KOMBINACIJA MODELOV

Odvisno od obsega in vrste izvedenih ukrepov lahko koncedent uporabi tudi kombinacijo zgoraj opredeljenih modelov, pri čemer se ob cilju gospodarnosti zasleduje tudi cilj učinkovite realizacije projekta in uravnotežene razdelitve tveganj. Kot je bilo že pojasnjeno, je v okviru navedenih modelov dopustno tudi sofinanciranje projekta s strani koncedenta in sicer v obsegu, ki je neobhodno potreben, da se izvede celoten projekt, v kolikor se sofinanciranje izvedbe ukrepov s strani koncedenta nanaša zgolj na tiste investicijske ukrepe, ki niso rentabilni in jih brez javnega sofinanciranja koncesionarji ne bi želeli financirati, je pa njihova izvedba z vidika celovitosti izvedenih ukrepov in racionalnosti vodenja investicij smiselna in ekonomsko upravičena. V takšnih primerih mora koncedent izdelati poseben investicijski dokument, ki mora potrditi upravičenosti izvedbe projekta s sofinanciranjem izvedbe posameznih ukrepov iz proračuna ter opredeliti najvišjo dopustno višino javnih sredstev, ki se bodo namenila za izvedbo ukrepov energetske sanacije ter vpliv na delitev ustvarjenih prihrankov in povračilno dobo.

Ob tem je treba pojasniti, da se realizacija projekta nanaša na izvajanje nalog gospodarske javne službe, pri čemer ZGJS opredeljuje koncesijsko obliko, kot eno izmed oblik izvajanja gospodarskih javnih služb. Glede na zgoraj navedeno in glede na predvideno delitev tveganj, kot je opredeljena v Tabeli 15 lahko ugotovimo, da so izpolnjeni pogoji, da se predmetno javno-zasebno partnerstvo opredeli kot koncesijska oblika, saj koncesionar prevzema znatno operativno tveganje pri zagotavljanju javne dobrine. Ob tem je ključno, da se v koncesijski pogodbi podrobno opredeli predvidena raba energije za potrebe javne razsvetljave in da se navedeno upošteva pri oblikovanju modela financiranja izvajanja storitev gospodarske javne službe, pri čemer se koncesionarju priznajo bonusi, če je raba energije manjša od garantirane in malusi v kolikor je višja od garantirane. Ob tem je smotrno tudi opredeliti najvišje dopustno odstopanje, da se storitev še šteje za opravljeno, kar predstavlja osnovo za obračun opravljenih storitev.

8 OCENA UPRAVIČENOSTI IZVEDBE PROJEKTA PO MODELU JAVNO-ZASEBNEGA PARTNERSTVA

8.1 Kazalniki upravičenosti izvedbe projekta po modelu JZP

Pravilnik o vsebini upravičenosti izvedbe projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva (Ur.l.RS, št. 32/2007), v svojem 3. členu navaja naslednje kriterije za ocenjevanje projektov:

- življenjska doba projekta,
- neto sedanje vrednosti,
- interne stopnje donosnosti,
- rezultatov in ciljev investicije, izvedene na tradicionalen način ali po modelu JZP,
- stroškov in koristi vloženih sredstev v projekt.

Dodali smo še višino potrebnih investicijskih sredstev in enostavno vračilno dobo

V Tabeli 16 je prikazana izvedena ocena upravičenosti investicije lastnih sredstev na tradicionalen način in po modelu JZP.

Tabela 16: Ocena upravičenosti investicije

Kazalnik	Financiranje projekta z lastnimi sredstvi - vidik javnega partnerja	Financiranje projekta z JZP – vidik javnega partnerja	Financiranje projekta z JZP – vidik zasebnega partnerja
Obravnavana doba projekta v letih	10 let	10 let	10 let
Višina investicije v EUR brez ddv	133.426,09	7.808,00	102.965,65
Finančna interna stopnja donosa (F-ISD; IRR)	4,69	4,53	2,1
Finančna neto sedanja vrednost (F-NSV; NVP) v EUR	34.709,00	33.174,00	40.227,00
Doba vračila sredstev (enostavna – finančni vidik) v letih	5,91	3,46	5,07
Cilji investicije	Energetsko in okoljsko učinkovita javna razsvetljava in razsvetljava v športni dvorani	Energetsko in okoljsko učinkovita javna razsvetljava in razsvetljava v športni dvorani	Energetsko in okoljsko učinkovita javna razsvetljava in razsvetljava v športni dvorani
Rezultati investicije	Varčna in okoljsko sprejemljiva razsvetljava	Varčna in okoljsko sprejemljiva razsvetljava	Varčna in okoljsko sprejemljiva razsvetljava
Možnost izvedbe	Da, najhitreje v 3 letih	Da, v enem letu	Da, v enem letu

Na podlagi primerjave kazalnikov v Tabeli 16 lahko zaključimo, da je izvedba investicije v prenovu javne razsvetljave in razsvetljave športne dvorane po sistemu javno – zasebnega partnerstva najprimernejša.

8.2 Test gospodarnosti

Načelo gospodarnosti zahteva, da naj bodo viri, ki jih uporablja javni partner za opravljanje konkretne dejavnosti, na voljo ob pravem času, v ustrezni količini ter po najboljši ceni.

Tabela 17: Kriteriji ocene gospodarnosti

Vložki	Na voljo ob pravem času	Na voljo v ustrezni količini	Na voljo po najboljši ceni
Lastna sredstva	Ne, sredstva lahko občina zagotovi v obdobju najmanj 3 let	Da, vendar s pomembnimi posledicami na razvoj drugih dejavnosti lokalne skupnosti.	Presoja na 4 % finančni interni stopnji donosnost investicije.
Nepovratna sredstva	Ne	Ne v zadostni višini.	Ne
Zasebna sredstva	Ugotovljen je interes zasebnega partnerja	Ugotovljen je interes zasebnega partnerja	Donos na vložena lastna sredstva ponudnika je donos na dolgoročna sredstva, ki so nujno potrebna za izvajanje koncesionirane dejavnosti in so v lasti koncedenta ali pridobljeni na bančnem trgu. Zgornja sprejemljiva meja višine donosa je 4 % finančna interna stopnja donosnosti investicije.
Politična volja realizirati projekt	Da, potreben je sklep Občinskega sveta o potrditvi javnega interesa	Odločitev bo sprejel občinski svet, ko bo obravnaval Akt o javno-zasebnem partnerstvu za izvedbo projekta.	
Vloženo delo zaposlenih	Da.	Da.	Da, v skladu s sistemskimi rešitvami.
Pravna podlaga	Da, pravna podlaga je Zakon o javno-zasebnem partnerstvu.	Da, pravna podlaga je Zakon o javno-zasebnem partnerstvu,	

Projekt, za katerega menimo, da je gospodaren na vložene vire, da je učinkovit pri njihovi uporabi ter pri upravljanju teh virov in da uspešno ustvarja načrtovane rezultate, lahko štejemo kot smotrnega. Test smotrnosti odgovarja na vprašanje ali davkoplačevalci dobijo

dovolj kvalitetne storitve za svoj denar oziroma ali bi bilo moč doseči enake rezultate z manjšimi finančnimi vložki. Pri analiziranju smotrnosti iščemo torej odgovore na vprašanja :

- ali lahko zvečamo kakovost storitev;
- ali je moč dosežati stroškovno učinkoviteje dosežati določene cilje;
- ali je mogoče doseči finančne prihranke;
- ali je mogoče vpeljati boljše načine dela;
- ali se je mogoče izogniti izgubam v procesih.

Za model javno-zasebnega partnerstva lahko rečemo:

- storitve bodo kakovostnejše, saj bo kakovost storitev opredeljena v pogodbi in plačilo bo vezano na obseg in kvaliteto opravljene storitve.
- zasebni partner običajno vgrajuje najnovejše in najoptimalnejše tehnologije in rešitve, saj s tem zelo optimira izvajanje storitve. Za to ima na voljo tudi vso potrebno znanje.
- cilje bomo dosegli stroškovno učinkoviteje in doseženi bodo finančni prihranki, saj sta to temeljni določili pogodbe, v kateri se zasebni partner zaveže, da bo zagotavljal optimalno izvedbo storitev in dosegal prihranke. V primeru ne izvedbe ali nekvalitetne storitve se za storitev plačilo ne izvede, oziroma se lahko plača naročniku tudi pogodbeni kazen.
- prav tako so običajno kvalitetnejši načini dela in manjše izgube v procesih, ki jih izvaja zasebni partner, saj je njegova poslovna uspešnost od tega neposredno odvisna. V javnem sektorju te povezave ni.

9 Kvalitativno vrednotenje elementov analize za posamezne variante

V analizi učinkov za porabljeni denar ocenjujemo posamezne elemente s kvalitativnimi vrednostmi. Pri vsaki izmed primerjanih variant izvedbe ocenjujemo naslednje elemente :

- zagotavljanje kvalitete,
- izpolnjevanje ciljev,
- stroški vzdrževanja in obratovanja,
- družbene koristi,
- tveganja,
- garancije,
- ustvarjanje strateškega partnerstva,
- vplivi na okolje,
- energetska učinkovitost,
- usposobljenost ponudnika,

V nadaljevanju so v Tabelah 18 in 19 prikazane analize učinkov izvedbe investicije z lastnimi sredstvi in po sistemu javno-zasebnega partnerstva.

9.1 Izvedba investicije z lastnimi sredstvi

Tabela 18: Kvalitativno vrednotenje učinkov izvedbe investicije z lastnimi sredstvi

zš	Element analize	Nizka dodana vrednost	Srednja dodana vrednost	Visoka dodana vrednost
1	zagotavljanje kvalitete		Zagotovljeni v skladu s kvaliteto projektnih rešitev. Ni pa zagotovljena visoka korelacija med kvaliteto gradnje in stroški vzdrževanja ter energetskega upravljanjem objektov.	
2	izpolnjevanje ciljev		Cilji stroškovne učinkovitosti tekočega vzdrževanja objektov in energetske učinkovitosti so zagotovljeni s srednjo stopnjo verjetnosti in niso vezani na doseganje pozitivnega prihodkovno-odhodkovnega razmerja.	Cilji investicije so zagotovljeni z veliko stopnjo verjetnosti.
3	stroški vzdrževanja in obratovanja		Ni zagotovljena visoka korelacija med kvaliteto gradnje in stroški vzdrževanja. Ni zagotovila za doseganje pozitivnega prihodkovno – odhodkovnega razmerja.	
4	družbene koristi			Velike družbene koristi na področju zagotavljanja energetske učinkovitosti
5	tveganja			Sorazmerno nizka na področju izvedbe
6	garancije	Garancije za izvedbo del in na kvaliteto opreme		
7	ustvarjanje strateškega partnerstva	Ustvarjanja strateških partnerstev ni.		
8	vplivi na okolje	Zanemarljivi		
9	energetska učinkovitost	Obvladovanje nazivne energetske učinkovitosti v dejanskosti ni v korelaciji s principom "korenčka in palice".		
10	usposobljenost ponudnika		Tveganja povezana z usposobljenostjo ponudnika so srednja in vplivajo na bodoče obratovanje objektov.	

9.2 Izvedba investicije po modelu javno-zasebnega partnerstva

Tabela 19: Kvalitativno vrednotenje učinkov Izvedba investicije po modelu javno-zasebnega partnerstva

zš	Element analize	Nizka dodana vrednost	Srednja dodana vrednost	Visoka dodana vrednost
1	zagotavljanje kvalitete			Osnovni elementi kvalitete so zagotovljeni v skladu s kvaliteto projektnih rešitev. Zagotovljena je visoka korelacija med kvaliteto izvedbe in stroški vzdrževanja ter energetskega upravljanja. Tveganje kvalitete izgradnje in upravljanja objektov je na strani zasebnega partnerja.
2	izpolnjevanje ciljev			Cilji kvalitete izvedbe in izvajanja storitev so zagotovljeni z veliko stopnjo verjetnosti, saj je od izpolnitve cilja kvalitete odvisna povrnitev vloženih sredstev zasebnega partnerja.
3	stroški vzdrževanja in obratovanja			Zagotovljena je visoka korelacija med kvaliteto izvedbe in stroški vzdrževanja. Javni partner nima zagotovila za doseganje pozitivnega prihodkovno – odhodkovnega razmerja in posledično donosa. Tveganje je na strani zasebnega partnerja.
4	družbene koristi			Velike družbene koristi na področju zagotavljanja energetske učinkovitosti
5	tveganja		Srednja tveganja izvajanja koncesionirane dejavnosti.	Sorazmerno nizka na področju same izgradnje.
6	garancije			Niso potrebne.
7	ustvarjanje strateškega partnerstva			Z izvedbo projekta v obliki javno-zasebnega partnerstva je mogoče ustvariti strateško partnerstvo in t.i. win-win situacijo.
8	vplivi na okolje	Zanemarljivi		

9	energetska učinkovitost			Visoka energetska učinkovitost. preko vračila vloženih sredstev zasebnega partnerja.
10	usposobljenost ponudnika		So srednja in odvisna od bodočega obratovanja objektov. Tveganja nosi izključno zasebni partner.	

9.3 Kvalitativno vrednotenje variant

Tabela 20: Analiza kvalitativnega vrednotenja variant

zš	Element analize	Lastno financiranje s strani občine	Javno-zasebno partnerstvo
1	zagotavljanje kvalitete	2	3
2	izpolnjevanje ciljev	2,5	3
3	stroški vzdrževanja in obratovanja	2	3
4	družbene koristi	3	3
5	tveganja	3	2,5
6	garancije	1	3
7	ustvarjanje strateškega partnerstva	1	3
8	vplivi na okolje	1	1
9	energetska učinkovitost	1	3
10	usposobljenost ponudnika	2	2
	Skupaj	18,5	26,5

Kriteriji točkovanja : nizka vrednost je ovrednotena z 1 točko, srednja vrednost je ovrednotena z 2 točkama, visoka vrednost je ovrednotena s 3 točkami, kadar je kvalitativna ocena umeščena v dva kriterija je za točkovanje uporabljeno njuno aritmetično povprečje.

10 Ključne ugotovitve ocene upravičenosti

Ocena upravičenosti je podala sledeče zaključke:

- Varianta »brez investicije« (to je varianta, da občina projekta ne izvede in ohrani obstoječe stanje) ni sprejemljiva, saj njena izvedba ne glede na izbrani model izvedbe ni sprejemljiva tako s finančnega kot tudi z družbenega, razvojnega in okoljskega vidika;
- občina se ne more izogniti veliki družbeno ekonomskim škodi, če ne izvede projekta ali če zaradi izvedbe investicijskega projekta z lastnimi proračunskimi sredstvi občine na tradicionalen način ne izvede drugih potrebnih investicijskih projektov v občini;
- izvedba projekta v obliki javno-zasebnega partnerstva ima naslednje prednosti:
 - za stroške vzdrževanja se vzpostavi korelacija s kvaliteto izvedbe projekta, ki jo potencialni zasebni partner ne more odpraviti brez posledic, kar znižuje njegov donos na vložena sredstva (zasebni partner nosi tveganje);

- za investicijske stroške in opremo se vzpostavi korelacija s kvaliteto izvedbe projekta, ki jo potencialni zasebni partner ne more odpraviti brez posledic, kar znižuje njegov donos na vložena sredstva (zasebni partner nosi tveganje);
- zaradi zavedanja potencialnega zasebnega partnerja, da je njegov donos na vložena sredstva neposredno povezan s kvaliteto izvedbe projekta in doseganjem predvidenih ciljev (predvsem predvidenih prihrankov električne energije), je verjetnost bolj kvalitetne izvedbe projekta in nadaljnjega upravljanja, vzdrževanja, vodenja energetskega knjigovodstva ipd. večja kot pri izvedbi projekta z lastnimi proračunskimi sredstvi občine na tradicionalen način;
- poleg navedenih ovrednotenih prednosti izvedbe projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva (JZP) lahko upoštevamo še to, da ima zasebni partner ustrezno znanje, veščine in izkušnje na področju vzdrževanja in upravljanja, učinkovite rabe energije, vodenja energetskega knjigovodstva in na področju ekonomske učinkovitosti projekta;
- prispele promotorske vloge nakazujejo, da bi lahko bila investicija v primeru JZP nekoliko nižja, kot jo je ocenil javni partner, prav tako bi bili lahko prihranki energije nekoliko višji.

Ob primerjavi tehničnih, okoljskih, finančnih in pravnih prvin projekta lahko ocenimo, da je izvedba projekta Energetska sanacija javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani v Občini Benedikt v obliki javno-zasebnega partnerstva upravičena.

Navesti pa je potrebno tudi pasti izvedbe projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva (JZP), ki so:

- tveganja spremembe standardov,
- tveganja spremembe zakonodaje,
- tveganja, da vsi posegi ne bodo uresničeni oz. da ne bo posodobljeno celotno omrežje javne razsvetljave v ustrezni najsodobnejši LED tehnologiji,
- tveganja sodelovanja pri izvajanju koncesijske dejavnosti,
- tveganje stečaja izvajalca (zasebnega partnerja),
- tveganja prekinitve pogodbe iz drugih razlogov.

Za preprečitev oziroma zmanjšanje navedenih tveganj do najmanjše možne mere je potrebno vse urediti z ustrezno koncesijsko pogodbo.

Bistvene značilnosti dobrih javno-zasebnih partnerstev (koncesijskih razmerij) so: dolgoročnost, medsebojno zaupanje partnerjev. V kolikor se izhaja iz skupnega cilja javnega in zasebnega partnerja, da skupaj zagotovita takšno izvajanje storitev koncesijske dejavnosti, da bodo uporabniki zadovoljni in vsak na svoji strani storita vse, kar je v njuni moči za doseganje skupnega cilja, potem lahko javno-zasebno partnerstvo (t.j. koncesijsko razmerje) računa na uspeh.

Tveganja so sestavni del vsakršne aktivnosti. Tudi tu so in treba jih je enostavno obvladovati v vseh fazah projekta. Obstaja cela vrsta instrumentov, ki omogočajo, da se pastem izognemo v največji možni meri. Dobro pripravljena razpisna dokumentacija, vključno s vzorcem pogodbe, ki se v svojih bistvenih sestavnih delih ne more spreminjati, dobra izvedba postopka konkurenčnega dialoga ter nadzor nad izvajanjem koncesijskega razmerja v celotni koncesijski dobi je največ, kar lahko občinska uprava v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki naredi s ciljem, da bo dolgoročno javno-zasebno partnerstvo dejansko uspešno.

V okviru ocene upravičenosti izvedbe projekta po sistemu javno-zasebnega partnerstva je bil preverjan obstoj javnega interesa, možne oblike javno-zasebnega partnerstva in gospodarnost ter smotrnost izvedbe projekta (primerjalno z izvedbo projekta z lastnimi sredstvi občine). Na podlagi omenjenih analiz ugotavljamo, da je za energetska sanacijo javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani v Občini Benedikt vzpostavitev javno-zasebnega partnerstva oziroma energetskega pogodbeništv primerna oblika izvedbe projekta. Na podlagi izvedene ocene upravičenosti izvedbe projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva ocenjujemo, da je vključitev zasebnega partnerja smiselna in upravičena za izvedbo.

11 Predlog nadaljnjih aktivnosti

Za realizacijo projekta je potrebno:

- oceno upravičenosti izvedbe JZP obravnavati in potrditi na občinskem svetu,
- pripraviti in na Občinskem svetu Občine Benedikt obravnavati koncesijski akt,
- objaviti javni razpis za izbiro zasebnega partnerja za izvedbo projekta,
- izpeljati postopek izbire zasebnega partnerja,
- podpisati koncesijsko pogodbo,
- izvesti projekt,
- spremljati izvajanje projekta v času trajanja koncesijske pogodbe, redno najmanj letno, ves čas trajanja koncesije.

Obrazložitev Ocene upravičenosti JZP za Občinski svet Občine Benedikt:

Zakon o javno-zasebnem partnerstvu (Uradni list RS, št. 127/06, v nadaljevanju ZJZP) določa, da se lahko javno-zasebno partnerstvo oblikuje na dva temeljna načina: kot zasebno vlaganje v javne projekte in kot javno sofinanciranje zasebnih projektov, ki so v javnem interesu. V ta namen se vzpostavi določeno pravno razmerje med javnim in zasebnim partnerjem. Vendar pa namen ZJZP ni zgolj omogočiti, da javni in zasebni sektor skupaj izvajata projekte, ampak tudi pospešiti zasebna vlaganja. Ko se torej javni partner odloča za projekt, mora po določbi prvega odstavka 8. člena ZJZP oceniti, ali obstaja možnost za javno-zasebno partnerstvo. Če oceni, da te možnosti ni, se projekt izvede samo z javnimi sredstvi, ali se projekt sploh ne izvede (če npr. javnih sredstev sploh ni) ali pa javni partner premisli o spremenjeni vsebini in vrednosti projekta. Oceno o možnosti oz. upravičenosti javno-zasebnega partnerstva mora pripraviti javni partner, kadar se odloča za izvedbo projekta in takrat, kadar poda pobudo za izvedbo skupnega projekta katera od oseb zasebnega prava (promotor).

Pred sprejemom odločitve javnega partnerja o ugotovitvi javnega interesa za sklenitev javno-zasebnega partnerstva, je potrebno opraviti t.i. predhodni postopek, ki se začne z oceno, ali je mogoče posamezni projekt izvesti kot javno-zasebno partnerstvo (ocena upravičenosti izvedljivosti projekta in primerjava različic oz. drugega projekta) in ali je to ekonomsko upravičeno. Namen predhodnega postopka je, da se ugotovi, ali so izpolnjeni ekonomski, pravni, tehnični, okoljevarstveni in drugi pogoji za izvedbo projekta in sklenitev razmerja javno-zasebnega partnerstva, da se opredelijo temeljni elementi javno-zasebnega partnerstva za določitev vsebine odločitve in/ali da se opredelijo temeljni elementi javno-zasebnega partnerstva za določitev vsebine akta o javno-zasebnem partnerstvu. Predhodni postopek je torej namenjen povezovanju različnih, precej kompleksnih in medsebojno povezanih vprašanj z različnih področij. Zato zakon kot podlago za izvedbo predhodnega postopka predvideva izdelavo t.i. investicijskega elaborata, ki jo javni partner pripravlja skladno s Pravilnikom o vsebini upravičenosti izvedbe projekta po modelu javno zasebnega partnerstva (Uradni list RS, št. 32/07), Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16) in drugimi relevantnimi podzakonskimi akti.

Namen tega dokumenta je torej oceniti upravičenost izvedbe projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva in ugotoviti ali je možno in smiselno obravnavani investicijski projekt izvesti z lastnimi proračunskimi sredstvi občine na tradicionalni način ali po modelu javno-zasebnega partnerstva.

Občina Benedikt je na podlagi javnega poziva promotorjem prejela dve vlogi zasebnih partnerjev o zainteresiranosti po pogodbenem sodelovanju v obliki javno-zasebnega partnerstva (v nadaljevanju JZP). Na podlagi predložene dokumentacije zasebnikov in dokumentacije javnega partnerja (DIIP, skladna z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ) je javni partner pripravil sledečo oceno upravičenosti izvedbe projekta kot JZP, ki nam poda odgovor na vprašanje ali je na osnovi prejete vloge o zainteresiranosti s strani promotorja smotrno izvesti obravnavani investicijski projekt z lastnimi proračunskimi sredstvi občine na tradicionalen način po javno-naročniškem sistemu ali kot JZP. Glavni cilj investicijskega projekta je je v načrtovanem obdobju na območju Občine Benedikt energetske sanirati javno razsvetljavo z zamenjavo

dotrajanih in okoljsko neustreznih svetilk javne razsvetljave, ki niso v skladu z zakonodajo, zamenjavo neustreznih konzol za nekatere svetilke in zamenjavo dotrajanih oziroma neustreznih drogov (194 svetilk, na nekaterih namestiti in dodati še okoli 25 svetilk) ter sanirati razsvetljavo v športni dvorani, da se zmanjšajo raba in stroški električne energije, hkrati pa se izboljša osvetljenost dvorane.

Ocena upravičenosti je podala sledeče zaključke:

- Varianta »brez investicije« (to je varianta, da občina projekta ne izvede in ohrani obstoječe stanje) ni sprejemljiva, saj njena izvedba ne glede na izbrani model izvedbe ni sprejemljiva tako s finančnega kot tudi z družbenega, razvojnega in okoljskega vidika;
- občina se ne more izogniti veliki družbeno ekonomskim škodi, če ne izvede projekta ali če zaradi izvedbe investicijskega projekta z lastnimi proračunskimi sredstvi občine na tradicionalen način ne izvede drugih potrebnih investicijskih projektov v občini;
- izvedba projekta v obliki javno-zasebnega partnerstva ima naslednje prednosti:
 - za stroške vzdrževanja se vzpostavi korelacija s kvaliteto izvedbe projekta, ki jo potencialni zasebni partner ne more odpraviti brez posledic, kar znižuje njegov donos na vložena sredstva (zasebni partner nosi tveganje);
 - za investicijske stroške in opremo se vzpostavi korelacija s kvaliteto izvedbe projekta, ki jo potencialni zasebni partner ne more odpraviti brez posledic, kar znižuje njegov donos na vložena sredstva (zasebni partner nosi tveganje);
 - zaradi zavedanja potencialnega zasebnega partnerja, da je njegov donos na vložena sredstva neposredno povezan s kvaliteto izvedbe projekta in doseganjem predvidenih ciljev (predvsem predvidenih prihrankov električne energije), je verjetnost bolj kvalitetne izvedbe projekta in nadaljnjega upravljanja, vzdrževanja, vodenja energetskega knjigovodstva ipd. večja kot pri izvedbi projekta z lastnimi proračunskimi sredstvi občine na tradicionalen način;
 - poleg navedenih ovrednotenih prednosti izvedbe projekta po modelu javno-zasebnega partnerstva (JZP) lahko upoštevamo še to, da ima zasebni partner ustrezno znanje, veščine in izkušnje na področju vzdrževanja in upravljanja, učinkovite rabe energije, vodenja energetskega knjigovodstva in na področju ekonomske učinkovitosti projekta;
 - prispele promotorske vloge nakazujejo, da bi lahko bila investicija v primeru JZP nekoliko nižja, kot jo je ocenil javni partner, prav tako bi bili lahko prihranki energije nekoliko višji.

Ocena upravičenosti JZP za izvedbo projekta Energetska sanacija javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani v Občini Benedikt je tako pokazala, da izvedba investicije po modelu javno-zasebnega partnerstva dosega boljše rezultate kot izvedba projekta z lastnimi proračunskimi sredstvi Občine Benedikt. Zato podajamo predlog Občinskemu svetu Občine Benedikt, da sprejme predlagano Oceno upravičenosti javno – zasebnega partnerstva za

projekt Energetska sanacija javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani v Občini Benedikt.

Ob primerjavi tehničnih, okoljskih, finančnih in pravnih prvin projekta lahko ocenimo, da je izvedba projekta Energetska sanacija javne razsvetljave in razsvetljave v športni dvorani v Občini Benedikt v obliki javno-zasebnega partnerstva upravičena.

Gradivo pripravila:
Energetska agencija za Podravje

